Пётём тёнчери пролетариссем, пёрлешёр!

1938 ФЕВРАЛЬ 8 ПИТЛАРИКУН 31 (4844)-мёш №

Чăваш Коммунё

20-мёш çул тухат ● ПСК(б)П Чăваш Обкомёпе Тёпёçтăвкомён хаçачё ● Пёр №-рё 10 пус

РЕДАКЦИПЕ КАНТУР АДРЕСЕ: Город Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом Печати

ТЕЛЕФОНСЕМ: Редактăран 0—67, Ред. заместителёнь 0—88, Редакци секретарён 4—40, Дежурнайăн 6—23

Йалхуçалăхёнче малта пыракансен республикăри слётне пухасси çинчен

Чăваш АССР Халăх Комиссарёсен Совечёпе ПСК(б)П Обком бюровё 1938 ç. февралён 7-мёшёнче йышăннă постановлени

1. Йалхуçалăхёнче малта пыракансен республикăри слётне 1938 çулти февралён 25-мёшёнче Шупашкар хулинче пухас.

Слётра пётёмпе 750 çын пулмала тăвас.

2. Çав слётра 1937 çулти йалхуçалăх ёçёсен итогёсем çинчен тата 1938 çулта вăйлă тырпул илессине вьыăх чёрлёх ёрчетес ёçри малашнехи задачăсем çинчен сӳтсе-явас.

3. Халăх Комиссарёсен Совечёпе ПСК(б)П Обкомё малта пыракан колхозсемпе колхозниксем 1938 çулта нихăçан пулман вăйлă тырпул туса илессишён республикăри колхозсен ăмăртуне организацилес ёçе пуçарнине ырлаççё тата Чăваш республикёнчи мён пур колхозниксемпе колхозницăсене çав ăмăртăва хутшăнма чёнеççё.

Халăх Комиссарёсен Совечёпе ПСК(б)П Обкомё çав ăмăртура пуринчен те малта тухакансене, пуринчен те лайăхрах тёслёхсем кăтартакансене правительствă премине парса наградăлама кирлё тесе шутлаççё. Çав шутпа республикă бюджетёнчен 100.000 тенкё уйăрса хурас.

Халăх Комиссарёсен Совечён председателё— Л. СПАСОВ.

ПСК(б)П Обкомён секретарё—Г. ИВАНОВ.

Йалхуçалăх ёçёнче малта пыракансен слёчё

Пайан епёр Чăваш АССР Халăх Комиссарёсен Совечёпе ПСК(б)П Обкомё йалхуçалăх ёçёнче малта пыракансен республикăри слётне пухасси çинчен йышăннă постановлennине пичетлеç кăларатпăр.

Слёт февралён 25-мёшёнче Шупашкарта пухăнмала. Слёта йалхуçалăх ёçёнчи чи лайăх ударниксемпе стахановецсем: колхозниксемпе колхозницăсем, МТС-семпе совхоз рабочисемпе работницисем, çавăн пекех—вьыăх-чёрлёх работниксем, колхоз, совхоз, МТС, райкёрёçпаёпе руководителёсем—пётёмпе 750 çын пухăнаççё.

Слёт умёнче тăракан ыйтусем мён пек пысăк пулнине унăн кун йёркинченех курма пулать. Слётăн Чăваш республикинче 1937 çулта вăйлă тырпулăшăн, кёрешле çёнтерӳ тунисем, 1938 çулта вăйлă тырпулăшăн, йышлă та тухăçлă вьыăх чёрлёхшён чăнлăх кёрешӳ çарас йăнисем.

Халё ёнтё пирён республикăра 1938 çулта иртнё çулхинчен те вăйлăрах тырпул туса илес йёнёпе пыракан социализмăлă ăмăртува хутшăнман районсем çукпа пёрех. Çавăн пекех колхозсен нумай пайё социализмăла ăмăрту договорёсем туна. Анчах, çакăнпа пёрлех, чылай çёрте çак договорсем пайăнаççё куна çитсе те хут çинчи ёçрен кёрешӳ программи пулса тарайман-ха. Çакăн пек „йăла" вăл уйрăмăнах çуракине хатёрленес тёлёшше ёçсем начар тăракан районсенче сарăлна. Чылай çёрте социализмăла ăмăртăва йăнёшён кăна хутшăнаççё, обязательствăсем илсе социализмăла ăмăртăва хутшăнма пуçăнакан районри слётсене нимён хатёрленмесёр иртерсççё. Ку тёлёшше уйрăмах Тăвай районё палла выранта тăрат.

Тăвай райкомёпе райёстăвкомё социализмăла ăмăртăва организацилесе йёртсе пырас ёçе пётёмпех райёсрпаёе сине шанса пенё. Унта ку ёçе икёшён туса пыраççё: райкёрёçпаё пуçлăхё Кёзлов йулташ тата асăл агроном Йефимов йулташ. Анчах вёсем, тёрёссипе илсен, ёçе организацилесе йёртсе пыма мар, мёнрен тытăнмалине те пёлмеççё. Малта пыракан колхозниксем районри слётне пухаччен ёрикё кун маларах çак Козловпа Йефимов йулташсем Тăвай районё Вăрмар районёне ăмăртса ёçлеме социализмăла ăмăрту договорён пройектне хатёрленё. Ку пройекта вёсем агротехникă йенёпе тумали ёçсен хисепне пётёмпех Çёрёç халăх комиссариачё кăтартса панă, хисепсене ӳкерсе çырса илнё те, договор пройектё хатёр тесе шутлана. Куçтмассала ёçсем йенёпе тумали обязательствăсем çинчен вёсем пуçёнех маннă. Вёсен пройектне районри йалхуçалăх специалисёсен канаш лăвёнче те сӳтсе-явăман, çавăн пекех вăл пройекта райкомпа райёстăком та пăхса тухма шутламан. Паллах çавăн пек пурнăçран уйăрăлса тăракан, райкёрёçпаёён аппаратёнчен пиççе тухнă, ăшчиккёр йăпала, колхозниксене килешме пултарăманан. Вёсем: епёр иртнё çулта вăрмарсемпе ăмăртнă чухне гектартан 130 пăт илессишён кёрешеттёмёр, кăçал мёншён 120 пăтшăн анчах кёрешме шутлани пирёншён палла мар, тёсе саккунлă тарăхаççё.

Колхозниксем, çавăн пекех тата, иртнё çул вăрмарсемпе ăмăртса тунă ёçсен результатёсене цёлёсшён. Анчах социализмăла ăмăрту договорёне мёнле пурнăçласа пынине Тăвай райкёрёçпаёёнче ларакансем тёрёслесе тухма шутламан. Çапла вара ăмăрту договорё кёрешӳ программи вырăнне хут çинчи ёçрен кăна пулса йулнă. Çакăн пек формăлнă, чунсăр-бюрократла ёç меслечёсенчен асăрханас пулать.

Слёта хатёрленесси—çуракине хатёрленес пётём ёçсене туса çитермели тапхăр пулмала. Çак икё ерне ытларахра йулнă вăхăт хушшинче, ёçён хăвăртлăхёсене пур ёнченчен те вăйлатса çуракине пур ёнченчен те хатёрленсе çитмеле. Шăхасан районёнчи Атнаш колхозникёсем республикăри пётём колхозниксемпе колхозницăсене чёнсе калани тăрăх районсенчи слётсенче йышăннă обязательствăсене кашни колхоз, звено, кашни колхозникпе колхозницă, кашни йединоличник хуçалăхе пурнăçа кёртмеле тăвас пулать. Вăрлăхсене уйăрса, улăштарса, сурт лаца, тасатса пётересси, йалхуçалăх машинёсене пётёмпех йусаса лартасси, горучийсем кӳрсе килесси, станцăсенчен минерал çăнăхёсене турттарса кăларасси, уйă тислёк кăларасси, йур тытăсси, вьыăх чёрлёх ёрчетес йенёпе тумали ёçсем—вёсем пурте слёта хатёрленес ёçсен тёп вырăнёнче пулмала. Çавăн пекех слёта хатёрленнё май вăрман хатёрлев йенёпе тултарас (февралён 10-мёшёнчен тытăнса вăрман хатёрлевё йенёпе уйăрăлăх пуçланат), аш-какай планне тултарас, Канашпа Шупашкар хушшинчи чукунçун строительстви организацилесе тухас ёçсене вăйлатмала.

Шăхасан районёнчи Атнаш колхозниксем чёнсе калани, çавăн пекех тата—Шчербиновски районёнчи колхозниксем чёнсе калани—вăйлă тырпул кёрешёвне нихçанхинчен те ытла вăйлатмала. Вăл чёнусене кашни колхозникпе колхозницă, кашни совхозпа МТС рабочипе работницăн патне çитерни тăрăх пётём колхозниксен массине вăйлă тырпул кёрешёвне мобилизацилемеле.

Йалхуçалăх ёçёнче малта пыракансен слётне кайма—вăйлă тырпулăшăн социализмăла ăмăртăва чăнлăхпа çирса йăнисем тивёçлё пулччё. Çавăнпа та кашни колхозник хозăн, МТС-пе совхозăн, кашни колхозникпа колхозницăн, кашни МТС-па совхоз рабочипе работницăн хăйсен ёçёсене пайăнхинчен темиçе хут ытларах вăйлатса, слётра пулма, тивёç илессишён кёрешмеле.

„Çурçёр полюсё" станцинче

Папанин йулташ йанă радиограммăсем

Пёр талăк хушши, февралён 4-мёшёнчи 12 сехетрен Мускав вăхăтёпе пуçласа февралён 5-мёшёнчи кун иртиччен, „Çурçёр полюсё" станципе тата „Мурманецпа" сыхăну пулман. Вёсемпе радио тăрăх сыхăну тытма магнитлă тăвăл кансёрленё.

Февралён 5-мёшёнче кун иртнё тёлте радио тăрăх сыхăнна. Мускавра „Çурçёр полюсё" станцинчен çёнё радиограммăсем илнё. Папанин йулташăн ушкăнёнчи паттăрсем, Арктикăри хăйăр çанталăкпа кёрешсе, çаплах ăслăлăх ёçёсене туса пыраççё. Февралён 5-мёшёнче илнё радиограммăсем тăрăх:

—О сехетре станцин широти 74 градус та 3 минут, долготи 16 градус та 30 минут, сивё 12 градус пулнă.

Çурçёр-хёвелтухăç ёнчен 6 балла çил вёрсе тăнă;

— 6 сехетре станци çав вырăнтах пулнă. Сивё 12 градус. Çурçёр-хевелтухăç ёнчен 8 балла çил вёрсе тăнă, йур çунă;

—12 сехетре станци çав вырăнтах пулна. Сивё 12 градус пулнă, çурçёр-хёвелтухăç ёнчен 8 балла çил вёрсе тăнă, йур çунă;

—18 сехетре станцин широти 74 градус та 3 минут, долготи 16 градус та 30 минут пулнă (урăхла каласан, станци çав вырăнтах тăнă; „Çурçёр полюсё" станци çурçёр широтинче, хёвеланăç долготинче). Талкишпех пёлтёлё пулнă, вăйлă йур çунă, çурçёр-хёвелтухăç ёнчен 7 балла çил вёрнё, сивё 13 градус пулнă.

* * *

Февралён 5 мёшёнчи кун иртнё тёлте „Мурманец" капитанёнчен Уйăнов йулташран радиограммă илнё. Февралён 4-мёшёне 5-мёшё хушшинче çурçёрте „Мурманец" çурçёр широтин 70 градус та 38 минутёнче, хёвеланăç долготин 8 градус та 20 минутёнче пулнă. Уйăнăв йулташ малала çапла пёлтерет:

„Çурçёр-хёвелтухăç ёнчен 5 балла çил вёрсе тăрат, сивё 8 градус. Пăр çуркаланнă, пысăк татăксене уйăрăлнă. Пăр тӳрех малала каймă чарат. Темиçе ёненете пăркаланса çӳремеле килет,—уйрăмах çёрле çавăн пек. Йан-Майён утравён çурçёр хёвелтухăç ёнчен Гренланди патнеле каймă шут турăмăр".

Папанин йулташ пёлтерет

Ленинград, Шмидта (радио тăрăх). Пăрсем пётёссе 10 балла пулса тăчёç. Вăхăчё-вăхăчёпе пăрсем хёсенсе купаланаççё. Лагер нартăсемпе урăх вырăна куçма хатёр.

Февралён 6-мёшёнче 6 сехетре лагер çурçёр широтин 73 градус та 19 минутёнче, хёвеланăç долготин 18 градусёнче.

Папанин

„Йермак" тинёсе тухма хатёрленет

„Йермак" пăрçёмрене йусас ёçлы пысăк хăвăртлăхпа пырат. Çав вăхăтрах пăрçёмрене тийеме хатёрленеççё. „Йермак" сине илмели хатёрленеççё. „Йермак" сине илмели хатёрленесшён ака-çиме çёнче Ленинградран „Трувор" тата „Октябрь" пăрçёмренсем илсе пырççё. Пăрçёмренсем халь Кронштадта кайнă.

„Йермак" çинчи експедицин вăлăн темён тёрлё çимёсем: çăнăх, ашкакай, чёрё тата типётнё пахчасимёсем, лимонсем, апельсинсем, цитрон чирлесрен сыхланмалисем тата ытти те илсе кайаççё.

„Йермак" çинче каймали çынсене уйăрса çитернё. Çак историлё ёçе тума 150 çын кайаççё. О. Й. Шмидт йёртсе пыракан експедици составёнче: океанограф профессор Н. Зубов, гидрологсемпе гидрографсен ушкăнё, полăр ăсточникёсем Царапин тата Собчик.

(ТАСС).

Елекçёсене парти йенёпе ответ тыттараççё

Мускав хулинчи Молотов ячи парти организацинсем, ПСК(б)П Тёмёмён йăнăварти Пăнучмён решенине пурнăçа кёртесе, ёçре пулнă йăнăшсене бюлювкла тупаттеççё. ПСК(б)П райком сучён ёçлеме пăркомсем секретарёсем ёçлеççё. Сан йулташсем пухăнинче чăннипех çарса йăнисем тивёçлё пулççё. Савăнна та кашни колхозăн, МТС-пе совхозăн, кашни колхозникпа колхозницăн, кашни МТС-па совхоз рабочипе работницин хăйсен ёçёсене пайăнхинчен темиçе хут ытларах вăйлатса, слётра пулма, тивёç илессишён кёрешмеле.

Пуйăшу халăх комиссариачё сумёнчи парторганизацинчи Шчербакова парти йенёне ответ тыттарма тунă. Вăл пăхăнтарăнă çинчен—çурё 36 çын çинчен елекçё зайăлăнисем çырса панă. Йăвăр промышленноçăн халăх комиссариачё сумёнчи парторганизацинчи Митийсен çавăн пекех елекçё зайăлăнисем пуçне 68 çырса панă. Ана халь тыртăмпа калараççё.

Партине кайăла йăнисене ёçе вырнаçтарнă чух хăшпёр хуçайствăсенчисем вёсене ёçе илесшёнех пулман. Вёсене районком бюровё ПСК(б)П Тёмёмён йăнăварти Пленумён решенине пурнăçа кёртес пулманшăн ответ тыттарма пуласси çинчен асăрхатнăрах.

(ТАСС).

Йан—Майен утравё патне

„Таймыр борчё", 5-П (радио тăрăх). Йан-Майен утравё йенеле кайатпăр. Хёвеланăç йенчен тăвăлăн çил (10 балл тарăн) вёрет, кăскас вăйлă йур çăвать. Çавăнпа сехетре икё узел çеç кайатпăр. Хумсене пула карап тайăлни хăш чух 40 градуса çитет.

Карап çинче пурте йёркелё. Февралён 5-мёшёнче кăнтăрлапа çурçёр широтин 71 градус та 17 минутёнче, хёвеланăç долготин 23 градус та 27 минутёнче пултăмăр.

„Таймыр" çинчи експедици руководителё

Остаљцев.

Тинёс узелё—1³/₄ сухрăм.

Вăйлă çил-тăвăл витёр

„ТАЙМЫР БОРЧЁ" (радио тăрăх). Калама çук вăйлă çил-тăвăла лекрёмёр. Хăш чухне хуçа капитанăн пăхса пымали вырăнё çине шыв сапаç. Карап пит тайăлатайăла илет, анчах тийенё йăпаласем чиперех пыраççё-ха. „Таймыр" шыв тăвёсем çине пит лайăх хăпара-хăпара анат. Çавна кура карап çинчи йулташсем: „Матур пирён старик", теççё. Халь шыв йухинипе çеç кайатпăр ха.

„Таймыр" çинчи експедици руководителё ОСТАЉЦЕВ.

ХЁРЛЕ ÇАРПА ТИНЁС-ÇАР ФЛОЧЁ 20 ÇУЛ ТУЛТАРНИ ТЁЛЕ.

Ӳкерчён çинче: „Совет Союзён Маршалё В. К. Блюхер Амур флотилин смотрёнче" Д. Дебабов фото-ӳкерчăкё (Фотоискусствăн Пётём Союзри 1-мёш выставки). Союзфото репродукци.

Йан—Майен утравё патне

ССР Союзён Халăх Комиссарёсен Совечё 1938 çулти февралён 5-мёшёнче машинă-трактор станцисене укçа-тенкё парса тăмали йёркке çинчен постановлени йышăннă.

Халăх Комиссарёсен Совечё çапла кăтартса парат: машинă трактор станцисен финанс хуçалăхён халиччехи организацинё кирлё пек пулман, вăл машинă-трактор станцисене мăлала çирёплетсе пырас задачăпа килёшӳлё мар.

Вёсем укçа-тенкё ик çёрten илсе тăнă—бюджетран икё тёрлё, кредитсем те икё тёрлё илсе тăнă, унсăр пуçне, колхозсенчен натурплатă тата укçан тӳлевсем илнё, çав тӳлевсене пуçтарас ёçён техники сложнăй пулнă. Çавна пула машинăтрактор станцисен укçа-тенкё ёçёсем пăтраннă. Вёсем ёçукçи вăхăтра тӳлеймен, государствă укçи-тенкине уçăсăр тытса тăнă, хăйсен укçа-тенкё шыраса илмели ӳссе кайнă.

Машинă-трактор станцисен укçатенкё хуçалăхёнче контроленре учот пулманы—государствă укçи-тенкине вырăнсăр çёре йама май панă тата нумай чухне вёсене çаратса пётерме те условисем туса хунă.

Машинă-трактор станцисен укçатенкё хуçалăхне тёпренех лайăхлатса йама, вёсен пётём ёçёсене лайăхлатма, колхоз строительствинче çёрёç органёсен йертсе пырас ролёне ответлăхне ӳстерме, ССР Союзён Халăх Комиссарёсен Совечё çакăн пек постановлени йышăннă:

1938 çулти январён 1-мёшёнчен пуçласа, машинă-трактор станцисем тăвакан пур расходсене вăлăн те укçа-тенкё государствăн сойузăлă бюджетёнчен МТС сметисем тăрăх параççё.

МТС-сен расхочёсем вăлăн укçа-тенкё, тёпрен тумали ёçсем вăлăн параканнисёр пуçне, Государствă банкё урлă параççё. Кашни тёрлё расхода вăлăн (горучи илме, ремонт тума, производствăри рабочисене ёçукçи тӳлеме, тата ытти административлă-хуçалăх расхочёсем вăлăн) бюджетăн уйрăм счетне уçаççё, çав счет çинчи укçатенкё государствă банкё кашни предприяти вăлăн çирёплетнё сметăра кăтартнă виçепе парса тăрат.

Укçа-тенкё урăх ёçсене тума расходлакансене тата укçа-тенкё тёрёс мар паркансене уголовлă йёркепе ответ тыттараççё.

Финанс ёçёнче çирёп дисциплинă тума тата машинă-трактор станцисем укçа-тенкё мёнле расходланине тёрёслесе тăма, ССР Союзён Халăх Комиссарёсен Совечё ССР Союзён Çёрёç Халăх Комиссариатне инспектăрсен-ревизорсен ушкăне тума хушнă, вăтам шутпа кашни инспектăр-ревизора 40—60 МТС тивмеле.

Государствă банкён облаççепе крайсенчи тата районсенчи кантурёсен штачёсене МТС-сене укçатенкё парса тăрăшсене тёрёслекен инспектăрсене тата ытти работниксене кёртсе ӳстереççё.

МТС-сем ёçлесе панишён колхозсенчен илмелисем (натурплатă тата укçан) пётёмпех государствă доходне кёреççё. МТС директорё колхозсенчен ёçленишён илессине вăхăтра шутласа парассишён, вёсем счетсем вăхăтра парассишён тата колхозсем натурплатăна вăхăтра тӳлессишён ответ тытаç.

МТС сен ёçёсене лайăхлатма, тырпул тухăçне ӳстереççишён кёрешӳве вăйлатма хавхалантармали çакăн пек майсем тунă:

а) тракторпа тумали ёçсен плакне тата авăн çапмали плана тултарнăшăн преми параççё, плана иртерсе тултарнăçăн премине икё хут ӳстереççё;

б) колхозсем пана натурплатăн кашни центнерёнчен шутласа параççё.

в) ёçсен планне тултарсан, çирёплетнё смета тăрăх тирпейлесе хăварнăшăн преми—çав тирпейлесе хăварнин 75 процентне тӳлеççё.

ССР Союзён Халăх Комиссарёсен Совечё ССР Союзён Çёрёç Халăх Комиссариатне грузсем туртармали автопарка, МТС-сен хуçалăхла-техникăлă ёçсем вăлăн кирлё машинисемсёр пуçне, машинă-трактор станцисенчен уйăрса илме хушнă. Çав автопарка хăйсем тёлён ёçлекен хуçалăх расчетлё автоколоннăсем тумала. Автоколоннăсене: облаççепе пайланман республикăсенче—республикăри тата крайсенче облаççепи трестсене пёрлештермелле. Трестсем, республикăсен Çёрёç халăх комиссариачёсемпе крайсен (облăсен) çёрёç пайёсем урлă, ССР Союзён Çёрёç халăх комиссариатне пăхăнса тăраççё.

Тёпрен ремонт тăвакан машинăтрактор мастерскойёсене те хăйсен хуçалăх расчечё çине куçараççё.

Халăх Комиссарёсен Совечё ССР Союзён Халăх Комиссарёсен Совечё 1935 çулти январён 29-мёшёнче машинă-трактор станцисене укçа-тенкёне кредит парса тăмали йёркесем çинчен йышăннă 174 номёрлё постановленийе пăрахăса калараç.

(ТАСС).

Çурçёрти флот карапёсен вёренӳлё похочё

ЛЕНИНГРАД, февралён 5-мёшё, (ТАСС). Çурçёрти флот карапёсем хёллехи условисенче вёренӳлё поход иртереççё. Хёрлё Çарпа Тинёс-Çар флочё çирём çул тултарнă йăпа карапсем çинче социализмăлă ăмăртува анлăн сарăлаççё. Походра шыв айёнчен çӳрекен кимёсем çинче ишекенсем паха результатсем кăтартнă. Çивё баллă çил тата оксан çинче хумсем вăйлă пулнă пулин те торпедăлă атакăсене пурне те „отлично" туса иртернё.

Социалисăмла ăмăртăва хакламан районра

ПЕНРЕС, Хĕрлĕ Октябрь колхозĕ сурăкине декабрь уйăхĕнчех хатĕрленме тытăнăч, пайанки куна чылай ситĕнтĕсем турĕ. Вăрлăхсене сортласа, хуна, сортлă вăрлăхсемпе улăштарăç, сĕре чĕмĕсемелисене те пуçлă пухнă. Ку колхозра сурăкине хатĕрленесси мĕнле пынине сăнаçăн те тĕплĕн пĕлмеççĕ.

Районĕнче кăçал 108 пин лав тискĕ, 120 пин тонна торф, 7 пин центнер минерал удобренисем, 3200 центнер кĕл, тата ытти ăпаласене 8 пин центнер уйăх кăлармала пулсан, февралĕн 1-мĕшне пĕтĕмпе те тислĕк 36149 лав, торф 15017 тонна, кĕл 1528 центнер, минерал удобренисене 792 центнер çеç кăларнă. Вăрлăхсене улăштарасси, сортласси, шăтарса пахасси тата йăлăхçăлăх машинисене йусаси районра йăнăх пылрат. 1335 плугран 846 плугă çеç йусанă.

Чылай колхозсем сурăкине хатĕрленес шăтăка иккĕмĕш ес вырăнне хураççĕ. „Лесной огонек" колхоз председателĕ Чирков ку ес сине сапла пăхать: „Малтан вăрман хатĕрлĕ пине тултармала, кайран тин плугсене йусама тытăнмала". Сапла шутлăнă пирки те ĕнтĕ „Лесной огонек" колхоз пăнăхи куна та вăрлăхсене пĕр пĕрех те улăштарман. Сенăлăкăсемпе плугсене йусама тытăнман, тислĕк кăларас плана 39 процент, торф хатĕрлессине 6 проц., кĕл хатĕрлессине 31 процент çеç тултарнă. Минерала удобренисене пĕр килограмм та хатĕрлемен, хатĕрлеме шутламаççĕ те.

Вырăс Улхашри „Путь Ленина" колхозра сурăкине хатĕрленес ĕç начар пынине райĕпĕç пайĕнче ĕçлекенем- колхоз председателĕсем час-час уллăнса пыни сине йăвантарни пĕр йенчен тĕрĕс. Чăнах та кунта председателсене час-часах уллăтараççĕ. Анчах райĕпĕçсăнчи руководителсем кампанипе, вăхăтран-вăхăта кăна ĕçлекелеççĕ.

Хăйсен вăхăтра ку йăлсоветĕнче политикăлă агитаци çухе ларнă. ССР Сойузĕн Аслă Совет суйлавне иртернĕ вăхăтра ĕçленĕ агитаторсем ĕçлемеççĕ. Вулав çурчĕн пуçлăхĕ те çук, савăнпа вулав çурчĕ пушах лараТ. Унта нимĕнле культурăпа агитаци çухе çук.

Йăлти çамрăксене боҫшевикла воспитани парас тĕлĕшпе „Октябрь йăлавĕ" тата „Шурăмпуç" колхозсем çумĕнчи комсомол организацисем нимĕн те тумаççĕ. Политшкулсем ĕçлемеççĕ, комсомолецсем пухăвĕсем те йĕркеле пулса иртмеççĕ. Çавăн пекех комсомолра тăман çамрăксене пухса ниçан та пĕр пуху туса иртермен. Йăлти çамрăксем хушшинче комсомол ретне кĕрес текенсем пур. Анчах комсомол организаци вĕсемне ĕçлемест, вĕсене вĕрентмест. Çав майпа ĕнтĕ комсомола кĕрес текен çамрăксем комсомола кĕреймесĕр тăраççĕ.

Хăй ака колхозниксем пĕлтĕрхинчен те лайăхрах ĕçлесе вăйлă тытрал туса илесшĕн тăрăшаççĕ. Вăйлă тытрулăшăн кĕрешес ĕçре агротехникăна лайăх пĕлни кирлĕ. Анчах, çапла пулин те, „Октябрь йăлавĕне" „Шурăмпуç" колхозенче агротехникăна вĕренмели кружокçем ĕçлемеççĕ. Çак ситменлĕхсене пĕтересенне комсомолецсем нимĕн те тумаççĕ.

Колхозниксем чуна саванăтаканă çĕнĕ йăрăсем итлесшĕн, лайăх кино картини, кăмăла кайакан спектакль, колхоз кĕрĕсемне паттăр кăчăксем ташланине курасшăн. Тĕнчери лару-тăру çинчен, Совет Сойузĕнче çĕнĕрен тунă ситĕнӳсем çинчен лайăх кулĕшекен ăслă докладсем итлесшĕн.

Мĕн чухлĕ ĕмĕтленсен те çак ăпаласем Пуйанкассинче пĕри те пайăн çук-ха Хăшпĕр колхозникисем, уйрăмăнах—çамрăксем, вăхăта усăсăр иртерĕçĕ. Хăшпĕрисем ĕçе ÿсĕрлеççĕ те урам тăрăх сапкаланса çÿреççĕ. „Октябрь йăлавĕ" колхоз председателĕ Иванов хăй те йăланах ĕçсе ÿсĕрлее çÿреме тытăнчĕ. Иванов ĕçсе ÿсĕренипех колхозра ĕçсем кăна йăлма пуçларĕç (вăрман хатĕрлев планне тултарман, вăрлăхсене сортласа пĕтермен).

Йăлсовет председателĕ Павлов, комсомолец трахомăна кĕреспес ĕçе нимĕн вырăнне те хумаСТ. Трахомпунктсене вутă, памаСТ, ĕмеленсе илме укса памасăр чăрмантарăТ. Трахомработницăсене ĕç укçине 2—3 уйăхсăр памаСТ.

Колхозри ĕçре, халăх хушшинче политикăлă агитацине лайăх организацилеме ĕçре стена хаçаччесем питĕ пысăк вырăн йышăнаса тăраççĕ. Анчах „Октябрь йăлавĕ" колхозри стена хаçат редакторĕ Морозов йулташ хаçат кăларассине асне те илмест. „Шурăмпуç" колхозра стена хаçат редакторĕ камне те пĕлмеççĕ.

Йăлта халăх хушшинче политикăлă агитацине организацилесси, куçуруллă ыйтусене йĕркелеме йăрасси вăл—комсомолецсемпе колхозник активсемĕн умĕнче тăракан пысăк ĕç. Йăлти ĕçхалăхĕ çак ĕçе тивĕçлипе йĕркелесе йăрасса кĕтет.

Т. Журавьова.
П. Волкова.

Районăн кайра пырат

ÇĔМĔРЛЕ (хамăр корр, телефон тăрăх). Район çурăкине хатĕрленессине иртнĕ çулхи пекех мĕшĕлтетсе ĕçлет. Райĕпĕç пайĕнче ĕçлекенсем колхозсене çирĕп кăтартусемпе . пулăшусем парса пымаççĕ. Вĕсем колхозсене çурăкине хатĕрленесси мĕнле пыни çинчен те тĕплĕн пĕлмеççĕ.

Районĕнче кăçал 108 пин лав тискĕ, 120 пин тонна торф, 7 пин центнер тĕрлĕ минерал удобренисем, 3200 центнер кĕл, тата ытти ăпаласене 8 пин центнер уйăх кăлармала пулсан, февралĕн 1-мĕшне пĕтĕмпе те тислĕк 36149 лав, торф 15017 тонна, кĕл 1528 центнер, минерал удобренисене 792 центнер çеç кăларнă. Вăрлăхсене улăштарасси, сортласси, шăтарса пахасси тата йăлăхçăлăх машинисене йусаси районра йăнăх пылрат. 1335 плугран 846 плугă çеç йусанă.

Чылай колхозсем çурăкине хатĕрленес шăтăка иккĕмĕш ес вырăнне хураççĕ. „Лесной огонек" колхоз председателĕ Чирков ку ес сине сапла пăхать: „Малтан вăрман хатĕрлĕ пине тултармала, кайран тин плугсене йусама тытăнмала". Сапла шутлăнă пирки те ĕнтĕ „Лесной огонек" колхоз пăнăхи куна та вăрлăхсене пĕр пĕрех те улăштарман. Сенăлăкăсемпе плугсене йусама тытăнман, тислĕк кăларас плана 39 процент, торф хатĕрлессине 6 проц., кĕл хатĕрлессине 31 процент çеç тултарнă. Минерала удобренисене пĕр килограмм та хатĕрлемен, хатĕрлеме шутламаççĕ те.

Вырăс Улхашри „Путь Ленина" колхозра çурăкине хатĕрленес ĕç начар пынине райĕпĕç пайĕнче ĕçлекенем- колхоз председателĕсем час-час уллăнса пыни сине йăвантарни пĕр йенчен тĕрĕс. Чăнах та кунта председателсене час-часах уллăтараççĕ. Анчах райĕпĕçсăнчи руководителсем кампанипе, вăхăтран-вăхăта кăна ĕçлекелеççĕ.

Хăйсен вăхăтра ку йăлсоветĕнче политикăлă агитаци çухе ларнă. ССР Сойузĕн Аслă Совет суйлавне иртернĕ вăхăтра ĕçленĕ агитаторсем ĕçлемеççĕ. Вулав çурчĕн пуçлăхĕ те çук, савăнпа вулав çурчĕ пушах лараТ. Унта нимĕнле культурăпа агитаци çухе çук.

Йăлти çамрăксене боҫшевикла воспитани парас тĕлĕшпе „Октябрь йăлавĕ" тата „Шурăмпуç" колхозсем çумĕнчи комсомол организацисем нимĕн те тумаççĕ. Политшкулсем ĕçлемеççĕ, комсомолецсем пухăвĕсем те йĕркеле пулса иртмеççĕ. Çавăн пекех комсомолра тăман çамрăксене пухса ниçан та пĕр пуху туса иртермен. Йăлти çамрăксем хушшинче комсомол ретне кĕрес текенсем пур. Анчах комсомол организаци вĕсемне ĕçлемест, вĕсене вĕрентмест. Çав майпа ĕнтĕ комсомола кĕрес текен çамрăксем комсомола кĕреймесĕр тăраççĕ.

Хăй ака колхозниксем пĕлтĕрхинчен те лайăхрах ĕçлесе вăйлă тытрал туса илесшĕн тăрăшаççĕ. Вăйлă тытрулăшăн кĕрешес ĕçре агротехникăна лайăх пĕлни кирлĕ. Анчах, çапла пулин те, „Октябрь йăлавĕне" „Шурăмпуç" колхозенче агротехникăна вĕренмели кружокçем ĕçлемеççĕ. Çак ситменлĕхсене пĕтересенне комсомолецсем нимĕн те тумаççĕ.

Колхозниксем чуна саванăтаканă çĕнĕ йăрăсем итлесшĕн, лайăх кино картини, кăмăла кайакан спектакль, колхоз кĕрĕсемне паттăр кăчăксем ташланине курасшăн. Тĕнчери лару-тăру çинчен, Совет Сойузĕнче çĕнĕрен тунă ситĕнӳсем çинчен лайăх кулĕшекен ăслă докладсем итлесшĕн.

Мĕн чухлĕ ĕмĕтленсен те çак ăпаласем Пуйанкассинче пĕри те пайăн çук-ха Хăшпĕр колхозникисем, уйрăмăнах—çамрăксем, вăхăта усăсăр иртерĕçĕ. Хăшпĕрисем ĕçе ÿсĕрлеççĕ те урам тăрăх сапкаланса çÿреççĕ. „Октябрь йăлавĕ" колхоз председателĕ Иванов хăй те йăланах ĕçсе ÿсĕрлее çÿреме тытăнчĕ. Иванов ĕçсе ÿсĕренипех колхозра ĕçсем кăна йăлма пуçларĕç (вăрман хатĕрлев планне тултарман, вăрлăхсене сортласа пĕтермен).

Йăлсовет председателĕ Павлов, комсомолец трахомăна кĕреспес ĕçе нимĕн вырăнне те хумаСТ. Трахомпунктсене вутă, памаСТ, ĕмеленсе илме укса памасăр чăрмантарăТ. Трахомработницăсене ĕç укçине 2—3 уйăхсăр памаСТ.

Колхозри ĕçре, халăх хушшинче политикăлă агитацине лайăх организацилеме ĕçре стена хаçаччесем питĕ пысăк вырăн йышăнаса тăраççĕ. Анчах „Октябрь йăлавĕ" колхозри стена хаçат редакторĕ Морозов йулташ хаçат кăларассине асне те илмест. „Шурăмпуç" колхозра стена хаçат редакторĕ камне те пĕлмеççĕ.

Йăлта халăх хушшинче политикăлă агитацине организацилесси, куçуруллă ыйтусене йĕркелеме йăрасси вăл—комсомолецсемпе колхозник активсемĕн умĕнче тăракан пысăк ĕç. Йăлти ĕçхалăхĕ çак ĕçе тивĕçлипе йĕркелесе йăрасса кĕтет.

Т. Журавьова.
П. Волкова.

Пĕтĕм ĕçе вăйлатмала

Шăмăрша районĕнчи Пуйакаси йăлсоветĕнче икĕ колхоз. Пĕр колхозĕ „Октябрь йăлавĕ", тепри „Шурăмпуç" йăтлă.

Çак икĕ колхоз çумĕнче те комсомол организацисем пур. Вĕсенче мĕн пурĕ 17 комсомолец.

Йăлти халăх хушшинче политикăлă агитацине боҫшевикла организацилесе йăрас ĕçре комсомол организаци, йăлсовечĕ, колхоз правленийĕ, вулав çурчĕ, шкулсем, комсомолецсемпе колхозри активсем алла-аллăн тытăнса пĕр вăйăнми хастарлăн ĕçлесе пымала.

Анчах, тÿрех калас пулать, Пуйанкассинчи руководителсенне кампанипе, вăхăтран-вăхăта кăна ĕçлекелеççĕ.

Хăйсен вăхăтра ку йăлсоветĕнче политикăлă агитаци çухе ларнă. ССР Сойузĕн Аслă Совет суйлавне иртернĕ вăхăтра ĕçленĕ агитаторсем ĕçлемеççĕ. Вулав çурчĕн пуçлăхĕ те çук, савăнпа вулав çурчĕ пушах лараТ. Унта нимĕнле культурăпа агитаци çухе çук.

Йăлти çамрăксене боҫшевикла воспитани парас тĕлĕшпе „Октябрь йăлавĕ" тата „Шурăмпуç" колхозсем çумĕнчи комсомол организацисем нимĕн те тумаççĕ. Политшкулсем ĕçлемеççĕ, комсомолецсем пухăвĕсем те йĕркеле пулса иртмеççĕ. Çавăн пекех комсомолра тăман çамрăксене пухса ниçан та пĕр пуху туса иртермен. Йăлти çамрăксем хушшинче комсомол ретне кĕрес текенсем пур. Анчах комсомол организаци вĕсемне ĕçлемест, вĕсене вĕрентмест. Çав майпа ĕнтĕ комсомола кĕрес текен çамрăксем комсомола кĕреймесĕр тăраççĕ.

Хăй ака колхозниксем пĕлтĕрхинчен те лайăхрах ĕçлесе вăйлă тытрал туса илесшĕн тăрăшаççĕ. Вăйлă тытрулăшăн кĕрешес ĕçре агротехникăна лайăх пĕлни кирлĕ. Анчах, çапла пулин те, „Октябрь йăлавĕне" „Шурăмпуç" колхозенче агротехникăна вĕренмели кружокçем ĕçлемеççĕ. Çак ситменлĕхсене пĕтересенне комсомолецсем нимĕн те тумаççĕ.

Колхозниксем чуна саванăтаканă çĕнĕ йăрăсем итлесшĕн, лайăх кино картини, кăмăла кайакан спектакль, колхоз кĕрĕсемне паттăр кăчăксем ташланине курасшăн. Тĕнчери лару-тăру çинчен, Совет Сойузĕнче çĕнĕрен тунă ситĕнӳсем çинчен лайăх кулĕшекен ăслă докладсем итлесшĕн.

Мĕн чухлĕ ĕмĕтленсен те çак ăпаласем Пуйанкассинче пĕри те пайăн çук-ха Хăшпĕр колхозникисем, уйрăмăнах—çамрăксем, вăхăта усăсăр иртерĕçĕ. Хăшпĕрисем ĕçе ÿсĕрлеççĕ те урам тăрăх сапкаланса çÿреççĕ. „Октябрь йăлавĕ" колхоз председателĕ Иванов хăй те йăланах ĕçсе ÿсĕрлее çÿреме тытăнчĕ. Иванов ĕçсе ÿсĕренипех колхозра ĕçсем кăна йăлма пуçларĕç (вăрман хатĕрлев планне тултарман, вăрлăхсене сортласа пĕтермен).

Йăлсовет председателĕ Павлов, комсомолец трахомăна кĕреспес ĕçе нимĕн вырăнне те хумаСТ. Трахомпунктсене вутă, памаСТ, ĕмеленсе илме укса памасăр чăрмантарăТ. Трахомработницăсене ĕç укçине 2—3 уйăхсăр памаСТ.

Колхозри ĕçре, халăх хушшинче политикăлă агитацине лайăх организацилеме ĕçре стена хаçаччесем питĕ пысăк вырăн йышăнаса тăраççĕ. Анчах „Октябрь йăлавĕ" колхозри стена хаçат редакторĕ Морозов йулташ хаçат кăларассине асне те илмест. „Шурăмпуç" колхозра стена хаçат редакторĕ камне те пĕлмеççĕ.

Йăлта халăх хушшинче политикăлă агитацине организацилесси, куçуруллă ыйтусене йĕркелеме йăрасси вăл—комсомолецсемпе колхозник активсемĕн умĕнче тăракан пысăк ĕç. Йăлти ĕçхалăхĕ çак ĕçе тивĕçлипе йĕркелесе йăрасса кĕтет.

Т. Журавьова.
П. Волкова.

Ăмăртса ĕçленĕн икĕ районри колхозсенче

ЕЛĔК

Йăнкăраçри колхозра çурăкине хатĕрленнĕ май массăлă-политикăлă ĕçе анлăн сарса йăлăх. Çурăкине хатĕрленес тĕлĕшпе бригадăсем пĕр-пĕринпе социалисăмла ăмăртса ĕçлеççĕ. Çав ăмăртура Федоров бригади малта пырат. Унăн бригадинче вăрлăхсене ыйса çитерес, сортласа тасатса хунă. Йăлхуçăлăх машинисене тата лаша тавраçисене те йусаса çитернĕ. Бригадă 1938 çулта текгартан вăтам шутпа 120 пăт тырă илессишĕн кĕреШет. Çав шутпа Федоров бригади хĕлле тумали агротехникăлă ĕçсене те нумай пурнăçланă.

В. Йефремов.

„Çĕнĕ çул" колхоз Мăн Тукташри Максим Горький ячĕпе тăракан колхозна социалисăмла ăмăртса ĕçлет. Ăмăрту договорне йышăннă ыйсăн, „Çĕнĕ çул" колхозра вăрлăх хывмали плана тултарса çитерес, 210 центнер сĕлĕ вăрлăхне икĕ ут тример витĕр кăларнă, 5 центнер йăсмăк алăпа сортланă. Çĕре сĕмсетмелисенчен 700 лав торф, 500 лав тислĕк уйа кăларнă, 40 центнер фекали тата 40 центнер кĕл пухнă. Плугсене пурне те йусаса çитернĕ. Колхоз çурăкине лайăх хатĕрленнине кура çак кунсенче 30 йĕдок колхоза кĕчĕç.

С. Арсентĕев.

Аваматри Киров ячĕпе тăракан колхоз „Шуçăм" колхозпа социалисăмла ăмăрту договорĕ тунĕ. Киров ячĕпе тăракан колхоз кăçал вăйлă тырпул туса илессишĕн ăнтă кĕрешет. Вăрлăх фондне пĕтĕмпех сортласа хунă. Машинăсене пĕр йусанă. Агротехникăна вĕренме агрокружок организацилеНĕ.

В. Й.

ТРАК

Çĕнăалти „Правда" колхоз хĕрсех çурăкине хатĕрлеме тытăнчĕ. Уйрăм бригадăсенчен халь Максимов Д. бригади малта пырат. Максимов комсомолец, вăл хăйĕн бригадинчи ĕçсене аван йĕртсе пырат. Унăн бригадинче пайанхи куна 500 лав тислĕк, 400 лав торф уйа кăларнă. Вăрлăхсене сортласа çитерĕç, плугсемпе сурăсене те хатĕрлесе хунă.

Ст. Филиппов.

Итмар йăлсоветне кĕрекен колхозсем ку тарана çитсе те çурăкине хатĕрленме тытăнман. „14 лет Октября" тата „Автобус" колхозсенче мĕн пурĕ те 100—200-шар лав çеç тислĕк кăларнă. Йăлхуçăлăх машинисене йусаттарман, сортлă вăрлăхсене улăштарса илмен.

Йăлсовечĕ йединоличниксене çурăкине хатĕрленес ĕçре йĕртсе пымаСТ.

Р. Филиппов.

Шурçырма йăлсоветĕнчи колхозсем çурăкине хатĕрленес тĕлĕшпе пит кайа йăлса ĕçлеççĕ. Колхозсем хаҫ те сортлă вăрлăх улăштарса илмен. „Уникăстроя" колхозăн 5 центнер клевер, 1,76 центнер тимофеевкă вăрлăхĕ çитмест. Çавăн пекех кунта колхозсем йăлхуçăлăх машинисене те йусама тытăнман. Нихăçан колхозта социалисăмла ăмăртса ĕçлесине вăйлатман.

Ф. Миронов.

Ĕç график тăрăх пырат

Нăрвашри (Тăвай райĕнче) „Красная Чувашия" колхоз вăрлăхсене тасатса, Канаша кайса сортлă вăрлăхна улăштарса килчĕ. Уйа 3400 лав тислĕк кăларса купăласа хунă. Кашни бригадă кĕл тата фекали пухаТ Кĕл хума кашни бригадă вăйăн уйрăм кĕлетсем уйăрнă. Минерала çăнăхсене йăнăрăн 10-мĕш тĕлнех планра кăтартнинчен ытла туртгарса килнĕ.

Колхоз правленийĕ машинăсене йусама, вăрлăхсене сортлама тата ытти ĕçсем йĕнĕпе те график тунă.

Тракторсем йусас графикке пурнăçа кĕртнĕ

ВĂРНАР. График тăрăх Вăрнар МТСтанцин йăнăварĕн 30-мĕш тĕлне „СТЗ "тракторсене 18 штук, „ЧТЗ" тракторсене 2 штук йусамала пуçланă. Графике пĕтĕмпе пурнăçа кĕртнĕ: тракторсене сруккра йусасе çитернĕ.

Тракторсем йусас тĕлĕшпе Ремизов, Цветков, Данилов, Павлуçкин механиксем уйрăмах тăрăшса ĕçлеççĕ, куллехи ĕçномрисене иртерсе тултараççĕ.

Н. Козлов.

Ĕçре йертсе пыни сахал

ВĂРНАР. Сăкăт йăлсоветĕнчи Буденный ячĕпе тăракан колхоз тата „Хĕрлĕ Çăлтăр", Çеннай колхозсенчи займ уполномоченнăйĕсем 7820 тенкĕлĕх займ сарнă. Вăя шутпан уҫсине 2000 тенкĕ кăна пухнă.

Буденный ячĕпе тăракан колхозра 200 ухçăлăх ытла колхозник шутланать. Вĕсем пурте пекех заявĕм сыраннă. Ку вăхăта колхоз председателĕ Краснов йуламасăр пуçне пĕр колхозник те займ уҫси тÿлемен. Колхоз счетоводчĕсем Созновка Белов тата займ уполномоченнăйĕсем 8 сыпран пĕри те хăйсем сырна займăмăн уҫса тÿлемен. Йăлсоветĕ займ уполномоченнăйĕсемпе ĕçлемест.

Поҫаков.

Кашни бригадă çав графикра катăртнă ĕçсене малтарах туса пĕтерессишĕн тăрăшать.

Агрокружокра пурĕ 19 колхозник вĕренеççĕ. Вĕсем валăм райĕпĕçе пайĕ лекицем йăрса тараТ, анчах хăшпĕр колхозниксем задинсене вăхăтра вĕренсе пымаççĕ-ха.

Кăçал колхоз вăйлă тырпул туса илессишĕн, вăтам шутпа гектартан 120 пăт тĕштăрă илессишĕн кĕреШет.

К. Лазарев.

Лайăх ĕçленĕшĕн преми панă

Тăхăр Такари (Трак р.) „Хĕрлĕ çăлтăр" колхоз членĕсем Канаша Шупашкар хушшинчи чăнусун строительствинче пĕр пĕринпе аĕмăрса ĕçлеççĕ. Строительствăра колхозăн 58 кубла метр сĕр чăвса турттармала пулнă пулсан, ку вăхăтчен 112 кубла метр сĕр чăвса турттарнă.

Колхозниксем лайăх ĕçленине кура тата строительствăри плана ытлашшипех тултарнăшăн Трак райĕстăвкомĕ колхоза 100 тенкĕ, чукунçул çинче ĕçлекен колхозниксен бригадине—С. Йефимов йулташа 50 тенкĕ уҫăн преми панă.

В. Степанов

Кулленхи кирлĕ тавар пур лавкасенче те пулмала

Йулашки вăхăтра редакцине килекен çырусем вырăнсенчи лавкасенче кулленхи кирлĕ тавăрсем çукки çинчен калаççĕ.

Шăхасан районĕнчи Мăтăш кооперативĕн Малтикаси лавкине кунсерен темиçесĕр çын пырса, занавескă, умыльник, скатерть ыйтаТ. Вĕсене сехет, куç кĕски кирлĕ. Çак тавăрсене кооператив правленийĕпе кÿрсе килмест. Вĕсене вăл кайман тавăрсем тесе шутлаТ.

Ку çеç мар-ха. Хăшпĕр лавкара тата спичкă тупса илме хĕн. Ишлей районĕнчи Шетмĕпуç кооперативĕ 5 йăпла тытăнса тараТ. Ку кооператив лавкисенче сахăр, супăнь, махоркă тата спичкă та пулăн кирлĕ тавăн пулмаСТ. Апла пулсан ку вара кооператив правленийĕне унăн пред едателе тавар илекенсем умĕнчи хăйсен сăн-сăпатне сухатнине кăна кăтартаТ. Çакăн пирки те ĕнтĕ Шетмĕпуçĕнчен, хăйсен йăлĕне лавка пур çинче, колхозник 3—4 километрти Очăкасси йăлне маçоркă, спичкă илме кайаççĕ.

Çак тавăрсем çителĕксĕр тесе никам та калама пултараймест. Вăл тавăрсем çитĕнмени пĕтĕмпех кооператив правленийĕсенчен килет. Вĕсем тавăрсене çителĕклĕ таран кÿрсе килсе тăма тăрăшмаççĕ, колхозниксене куллен мĕнле тавăрсем ытларах кирлине шута илсе пымаççĕ. Йĕлчĕк районĕнчи Кăрмалти лавка пĕр уйăх ытла ĕнтĕ крăçăнни кÿрсе килмест. Колхоз правленийĕ, вулав çурчĕ тата йăлсоветĕе те тĕттĕм çĕрте лараççĕ.

Колхозсем çурăкине хатĕрленеççĕ. Çурăкинче кирлĕ йăлхуçăлăх машинисене йусаççĕ Кооперативсенче каллех çурăкинче кирлĕ йăлăсене кÿрсе килме вăскамаççĕ. Колхозсем лаша кÿлмели тавăрлисем: çусменсем, йĕнерчĕксем илсе килсе сутма ыйтаççĕ.

Чылай вырăнсенче совет суçуйлăне пасса ĕçлени журнăл. Буинск раваёзвĕнчи лавкара (Йĕпреç р.) Чугунов прикашчик лайăх тавăрсене хăйĕн сывăх туçĕсене вăрттăн сутат. Йăнварĕн 20—21-мĕш кунĕсенче лавкана мануфактурă илсе килнĕ. Чугунов ăна вăрттăн пекех сутса пĕтернĕ. Çавăн пек сутнипе хăшĕ пĕтăрах тавар илсе йăлат те, кайран ăна вăл хаклă хакла сутат.

Чылай лавкасенче тавăрсене тирпейсĕр тытăналаççĕ, тасалăх сахал. Шетмĕпуçĕнчи лавкара (прикашчик А. Йегоров) тавар тусанланса пĕтнĕ. Тавăрсене полка çине йĕркесĕр хурса пĕтернĕ. Йеторов тавар илекенсене те мăн камăллан кĕтсе илет.

Колхозниксене куллен кирлĕ тавăрсене лавкасенче пĕр татăкçăр тытмала. Кашни колхозник хăйне кирлĕ тавара хăйсен йăлĕнчи лавкара илме пултартăр.

Колхозри хор кружокĕ

Кÿстеркери (Ишлей р.) „Самоÿот" колхозра 36 сыпăнăн хор кружокĕ организацилерĕç. Кружока Шурçыри тулăримăр вăтам шкулта вĕрентекен учитель М. Н. Николайев йăлтăк йĕртсе пырат. Заптăнсенче йĕркелĕм сÿреççĕ. Кружок членĕсем „Партизанскай", „Комсомолецскай" тата ытти йăрăсене вĕреноҫ те тăнтĕ.

Хор кружокĕнĕçе пуçне тата драмкружок та организацилерĕç. Ана Г. Микушкин йăлтăк йĕртсе пырат. Драмкружок хаҫ спектакльзартса нама хатĕрленет.

* * *

Г. Петров.

ИШЛЕИ. Тăрăн йăлсоветне кĕрекен колхозниксемпе йединоличниксем чукунçул строительствине активлăн хутшăнса ĕçлеççĕ. Строительствăра ĕçлекенсем йышĕ ÿссе пырат. Йăнварĕн 20-мĕшĕнче 6 сын ĕçленĕ пулсан, 21-мĕшĕнче 9 сын, 22-мĕшĕнче 25 сын, 25-мĕшĕнче 40 сын ĕçленĕ.

Колхозниксем.

Фашисла Италире

Фашисла Итали пуçлăхĕсен (Виççĕмĕш империи пуçлăхĕсен пекех) хăйсене май питех те пысăк уйрăмлăхсем пур. Вĕсен çĕршывĕнче мĕн чухлĕ ĕçсем начартарах, çавăн чухлĕ хытăрах вĕсен хĕçпăшалĕсем шавлаççĕ. Итали халăчĕсен страницисенчен ытти государствасене харатса кăшкăрнисем халăхи пек нумай нихçан та сирпĕнмен. Çак ĕçре Берлин—Рим—Токио ирĕçĕр „тĕнлĕ" сахал мар вырăн йышăнса тăрат.

Фашисла çĕршывсем ытти çĕршывсене харатса кăшкăраççĕ кăна, тесе калама çук. Англие Франци вĕсемпе „уйрăман" сыхăнса тăнине усă курса, çак фашисла çĕршывсем Испанири тата Китайри интервенцине пĕрмайăх сарса ыраççĕ. Вĕсем кăçăкса кайсах хĕçпăшалланаççĕ.

Фашисла Итали хăйĕн сойузниккĕсемпе тан пырас тесе, мĕн пур вăйĕпе тапаланать. Çĕршывăн пĕтĕм хуçалăхĕ вăрçа интересĕсене пăхăнса ĕçлет.

Милитаристла кирĕвсĕр плансене пурнăçа кÿртме пăхса, çĕршыва тĕрĕсипех те кĕлмĕçлĕх патне илсе ситернĕ.

Абиççинири вăрçах та ĕнтĕ, вуникĕ мĕлйарăн лир тăнăкĕер (пĕчĕклетсе официалă пĕлтернĕ таксенпе), çĕршывăн ахаль те вăйсăр хуçалăхне тĕпренех начарлатса йăлчĕ. Анчах Абиççинири вăрçа пĕтменха. Халь те малала пырат. Абиççинийĕ çĕнтерсе илмен, унта пырса кĕнĕ кăна, тесе çырат Базелри „Националь Цейтунг" хаçат. Итали çăрĕсем хулăсенче тата вĕсене сывăх вырăнсенче çуха пулса тăраççĕ. Абиççинии штти пĕтĕм пайĕ италиăнецсене пăхăнмасăТ. Пур çĕрте те партизинсен пысăк отрăвăчĕсем ĕçлеççĕ. Фашиссене, тесе çырат хаçат, ирĕксĕрех Абиççинийĕ çĕнĕрен те çĕнĕрен çарсем йăрса тăма тивет. Çĕршывра выçлăх пуç пулса тăрат, мĕншĕн тесен, абиççинецсем, тырпула итальăнецсем туртса илессине пĕлсе, акасшăн мар.

Абиççинири авантăрăпа сыхăнса тăракан тăкакçем халиччене мĕнле пысăкшине çакăнтан та аванах курма пулат: Итали правительстви „Абиççинине алла илес" ĕçе кайаканскине тăкакçене витме 1938 çулти март уйăхĕнчен пуçласа çĕнĕ чрезвычайлă налог вăйа кĕресси çинчен пĕлтернĕ.

Фашисла влаçсем шутласа кăларман налогсем çук ĕнтĕ. Халăх йăвăр хыçăсеме çаратнисене тÿссе, вăйăхларан тухса аеапланат. Фашиссем влаçа тытса тăна вăхăтра Италири рабочисен ĕç укçи 50 процента йăханнă чакрĕ. Начар апат-çимĕç сисе пурăнни—вилеккенсен хисепĕ çулран çулах ÿссеçи, çавăнпа пĕрлех сурăлакансен хисепĕ чăваксăн патне илсе пырат. Рабочисем хăйсен пĕтĕм семйисемпе çутăçăр, таса мар, лаç пек мĕскĕн суртсенче йĕщăлтатаççĕ, çавăнпа тата вĕсен хăйсен мĕскĕн ĕç укçин сурринне йăхăнах тÿлемелеç. Тăвăтçĕр лир (120 тенкĕ йăхăн)—çакăн пек ĕнтĕ нумай сулсем хушши ĕçленĕ квалификацилĕ рабочин уйăхри ĕç укçийĕ. Кĕрăрăм-работниçă уйăхра 10—12 сехет ĕçлесе, 90—100 лир (25—30 тенкĕ) илет.

Çак ĕç укçи питех те сахалляне йăланма пĕр килограм çăкăр 2 лира йăхăн тăнăн çинчен калăсан та çинтет. Çав вăхăтрах, çĕршывра рабочисен пурнăçне чирленĕ вăхăтра тата инвалида тухсан пулăшу парас тĕлĕшне страхласси çук. Ĕçрен тухса ÿкеçрен хăраса, работниçăсем час-часах çурата патне çитниченех станок умĕнче тăраççĕ.

Калама çук йăвăр пурнăçна пурнаççĕ хресченсем те. Йăлти чухăнсен пурнăçĕ çинчен „Сицилири хресченсем" кĕнеке авторĕсем акă мĕнле çыраççĕ: „Çак телейсĕрсем кунĕ-кунĕпе вĕри хĕвелĕн çунтарăнăн хĕмĕсем айĕнче ĕçлеççĕ. Çĕрле вара вĕсем уçă пĕлĕт айĕнче çывăраççĕ...

Кĕске вăхăт пурăнна пулсан та çакăн пек пурнăç хыçăн, нумайĕшĕ килĕсене йывăр чирсем туйăнса каЙаççĕ, вĕл чирсем вĕсене ĕçе йурăхсăр туса хураççĕ те часах вилем патне илсе пыраççĕ. Çак-сем пурте чухăн хресчен 1—2 ерне хушшинче кăшкăх ÿкса тупас тесе ĕçленипе пулаççĕ".

Хресченсем кĕлмĕç пурнăçене пурăннине, хресченсем ашкаканă вилнĕ выляхăн аннĕне йÿнĕ çакпа илме май килнĕ чухне кăна тутанса пăхма пултарнине сÿлте асăннă „Сицилири хресченсем" кĕнекен фашисла авторсем ирĕксĕрех йышăнаççĕ.

„Стато операйо" йăтлă фашисăма хирĕçле журнал Апулийă провинцинчи йăлти чухăнсемпе батраксен пурнăçĕ çинчен çапла çырнă: 4 сыпран тăракан çемйен пĕр кунри вăтам ĕç укçийĕ пĕр лирăна çитет. „Çак çынсен пурнăç условийĕсене шутласа пĕлме те хĕн,—çыпнă çав журнал.—Вăл çынсен масси, вăл шутра хĕрарăмсемне ачасем те, выçлăхра çав тери йăвăр хĕнхур тÿссе асаплантаТ. Вĕри апат уйăхра виç-тăвата хут кăна хатĕрлеççĕ. Суханпа çăкăр татăкĕ—вĕсемшĕн пысăк телей".

Анчах çĕршыв чухăнланса пыни, халăх массисем выçă пурăнни Муссолини тата унăн йытăнсем хĕçпăшалсем тума çĕнĕ тăкакçем тăвăссине чараймаççĕ.

Мĕлйун çура йăхăн çын халăхи вăхăтра пăшал айĕнче тăрат, вăл шутран 400 пине йăхăн Абиççинире тата Испанире. Çĕршывра халăх мĕн пурĕ те 42 мĕлйун кăна. Йăнвар уйăхĕн варринче Италири фашисла влаçсем хăйсен вăрçă флотне ÿстерме шутлани çинчен пĕлтерчĕç. Çĕнĕрен карапсем тума программăна 35.000 тонна шыва тайăса кăларакан линкор-гигантсем тăвассине кÿртĕç.

Испанире интервенци туни питĕ пысăк тăкакçем тума хушаТ. Çав вăхăтрах, Итали финанс тĕлĕшпе калама çук пысăк хăрушлăхра. Çак кунсенче пиччелесе кăларнă инфирсем иртнĕ 1937 çулăн 5,2 мĕлйартран та иртекен дефицитпа, халличен курман-илтмен дефицитпа, пĕтни çинчен калаççĕ. Ылттăн запасĕ пĕтнĕрех пирех. Ÿснĕ çĕмĕ ÿссе пыракан тăкакçене витме тĕрлĕ майсем пыраççĕ. Мартра вăйа кĕрекен чрезвычайлă налогсăр пуçне, фашисла пуçлăхсем хресченсенчен тĕрлĕ налогсем пыраса илессине ÿстерчĕç. Куксăр пуçне тата мĕн пур продуктăсен хакĕсем те ÿсеççĕ. Пуринчен малтан пир-авăр таваресен хакĕ

ССР Сойузĕн Аслă Совет депутачĕ Г. И. Иванов йулташ суйлавçăсем патĕнче

ВĂРМАР. (Хамăр корр.). Февралĕн 4-мĕшĕнче кунта йăл активĕн районри канашлăвĕ пулса иртрĕ. Унта ССР Сойузĕн Аслă Советне суйлана вăхăтра ĕçленĕ агитаторсемпе доверинăйсем, поçолкăри суйлавçăсем—рабочисемпе служăщисем пурĕ 600 çын ытла пулчĕç.

Канашлура ССР Сойузĕн Аслă Совет депутачĕ—ПСК(б)П Обком секретарĕ Г. И. Иванов йулташ пулчĕ. Ана суйлавçăсем кăмăлăн йышăнса илчĕç. Г. И. Иванов йулташ ССР Сойузĕн Аслă Совечĕн пĕрремĕш Çĕççийĕ ĕçĕсем çинчен каласа пачĕ.

— ССР Сойузĕн Аслă Совечĕн пĕрремĕш Çĕççийĕ пысăк ĕçсем туса хăварчĕ,—терĕ вăл. ССР Сойузĕн Аслă Совечĕн пĕрремĕш Çĕççийĕ—социализмăла çĕршывăн парламенчĕ историлĕ паллă решенисем йышăнса, Совет Сойузĕн нацилĕ аслă хăлăхĕн шухăшĕсемпе ĕмĕчĕсене уçăн каласа пачĕ. Аслă Совет Çĕççийĕн ĕçĕсем Совет Сойузĕн вăй-хăватне кăтартăççĕ. Вĕсем Совет Сойузĕ халĕ нимĕнле тăшманран та хăраман тĕрекле, çирĕп государствă пулса тăнине кăтартăççĕ.

Аслă Совет депутачĕсем—халăхăн тиеçлĕ, шанчăклă ывăл-хĕрĕсем государствăн пысăк ĕçĕсем тунă çĕрте пурте пĕр шухăшла, пĕр кăмăлă, пĕрлĕхлĕ пулнине, вĕсем коммунизма парти, унăн Тĕнкомĕ тавра, йăватнă çулпуç—аслă Сталин тавра тачă тăнине пĕтĕм тĕнче умĕнче кăтартрĕç,— терĕ Иванов йулташ.

Иванов йулташ Аслă Совет депутачĕсене социализмăла çĕршывăн чĕри—Мускав хули, фабрик-заводсенчи рабочисем, стахановецсем, служащисем пит те кăмăлăн, ăшшăн, хаваслăн кĕтсе илни çинчен каласа пачĕ. Йулашкинчен вăл уйрăмăнах халăхăн вăхăтра çамрăк тăракан задачăсем çинчен, ыран-пайан тумали ĕçсем çинчен чăрăнса тăчĕ.

Суйлавçăсем Аслă Советăн пĕрремĕш Çĕççин ĕçĕсем çинчен пĕлтернине интересленсе, хавасланса итлерĕç. Доклад хыçăн тухса калакансем ССР Сойузĕн Аслă Советĕн депутачĕ суйлавçăсем йăлланах сывăх сыхăну тыттăр, çавăн пек тĕлпулусем час-часах пулчăр,—тесе сĕнӳ парса хăварчĕç.

Канашлува пынă çынсем ССР Сойузĕн Аслă Совечĕн пĕрремĕш Çĕççийĕ çĕнтерĕвĕсем çинчен пĕлтерӳ илчĕç, ăна хăпăлтатса, çăвăн пек тĕлпулусем час-часах пулчăр,—тесе сĕнӳ парса хăварчĕç.

Канашлура пынă çынсем ССР Сойузĕн Аслă Совечĕн пĕрремĕш Çĕççин решенийĕсене хăпăлтатса, ырларĕç. Вĕсем Аслă Совет Çĕççин ĕçĕсем çинчен йăлсенче, колхозсенче суйлавçăсене тĕплĕн йăнăлтарса пама пулчĕç.

Хуçалăхпа политикăла кампанисене йăнăлăн иртерессишĕн колхозниксемпе йĕдиноличниксем хушшинче йăнăлтарса парса, агитацине массăлă ĕçе йăнăлăн çара пынине Вăрмар районне пур ĕнĕпе те малта пыракан район тăвассишĕн вăйăн кĕрешĕве тухар,—тесе йышăнчĕ канашлу.

И. Алтын—Баш.
Т. Кожин

ПИЛĔК ÇУЛ БРИГАДИР ĔÇĔНЧЕ

Заводри профсойуз комитечĕн председателĕ Лебедев уйăхри ĕç планне тăвать. Унпа хирĕç, сĕтелĕн тепĕр йĕнче Крышков бригадир ларать. Вăл та кусĕсене сиктермессĕр план çине пăхса, Лебедев хыçăн-хыçăн сăмах пама пуçлать.

—Доклад туса паракан çук. Рабочисен çиттес пухăнĕче... —каласа пуçларĕ завком председателĕ Лебедев кăсăйлăн сехетне кăларса пăхса.

—Мĕнле вăйтупа?

—Тĕнчери лару-тăру вăйтăвĕсемпе... Пăхăртарах пулать пулĕ сана. Ку вăйтупа çăл пĕлни кирлĕ.

—Урăх вăйтупа пулмă пулсан хам ыйттăмччĕ,—тет Крышков.

—Пурĕ, ку вăйтупа парти райкомĕнчех йăтарласах çын вăйтмала пулать пулĕ-ха.

Сакăн пек калаçу пычĕ Лебедевпа стахановец-бригадир Крышков хушшинче.

Унтан Крышков струнăй оркестрăн занятине туса интересли тата рабочисем хушшинче харăрăхăр пулăтарулăхне кăтартас ĕçе йĕркеленес йăрăсем çинчен калаçса тавăлчĕç.

Крышков йăтăлăн бригадир пулса ĕçлемăр, общественăлă ĕçсенче те активлăн хутшăнса ĕçлет. Аслă Совет суйлав кампанийĕ вăхăтĕнче агитатор пулса ĕçленĕ. Унтанпа йăланах агитатор.

**

Завод клубĕнче пуху пырать. Рабочисемпе инженерпа-техникăпа работниксем тата служăщисем ĕç итогĕсене тата сталинла виççĕмĕш пăтăтелĕкăн пĕрремĕш суйлăвне мĕнле ĕçлемăлли çинчен сĕтĕсе-тавăрăççĕ.

1937 çулта пуля кăларас плана 100,2 процент тата фосфорит çăнăхĕ авăртас плана 95,3 процент тухтăрăмăр.

Крышков йĕртсе пыракан бригада сменăпа 45 тонна фосфорит çăнăхĕ авăртса кăларас вырăнне 55 — 60 тонна таран авăртса пынă. Андрейепа Тимофейев бригадисем те хăйсен планĕсене пăтăлташшипех тухтăрăççĕ.

—Епĕр начар ĕçлемĕн. Плана йăланах иртерес тултăрăмăр. Манăн бригада нормăна 130 процент таран тултăрса пынă. Ĕçлеме пуçтарăпăр епĕр, ĕçе лайăх йĕркелени тата ĕçлеме кирлĕ условиссене туса пани ĕç кирлĕ. Ăна тăвасси çĕрле пулса пырать-ха: 1500 тонна пыла фосфорит çăнăхĕ хумăн склада ик-виç çул хушши тăвăçсĕ çитĕ, туса тĕлĕнтермеççĕ. Ку-склада туса çитерĕ пулсан простой-сем те сахал пулачĕç. Фосфорит çăнăхне республикăри колхозсене илсе каймассине васкатмала. Кашни сменăра 55—60 тонна-ран кайа мар авăртса пыма пулатăп,—тет Крышков йăтăлать.

Пурăн тĕп шухăш: 1938 çулта лайăхрах ĕçлесси, плана срочкисĕр тата ытлашшипех тултарасси. Çак шухăшпа социалистла соревновани пухăрăп.

**

Пăнвар уйăхĕнче заводăн 2160 тонна фосфорит çăнăхĕ авăртса кăларнала. Стахановăн рабочисен сĕнĕвĕсем тăрăх фосфорит çăнăхне республикăри колхозсене илсе каймассине йĕркелени тата чукунçул транспăрчĕ те вагонсем йĕркелĕ парса ыйни завода пĕр чарăнусăр ĕçлеме май пачĕ. Завод январăрта 2748 тонна фосфорит çăнăхĕ авăртса кăларас планăн 127,2 процент тултарнă.

Крышков бригади нормăна 125 процент, Андрейев бригади 119 процент тата Тимофейев бригади 111 процент тултарнă. Крышков бригадин хăйĕн сăмахне пурнăçа кĕртес пынăрт. Унăн бригадинчи стахановецсем пысăк тĕслĕхсем парăççĕ. Гаяда Златдикова нормăна 153 процент, Марфа Пыркина 131 процент, Бикмухаметов 126 процент таран тултарса пынăççĕ.

Крышков хăйĕн бригади çинчен сăпăлă каласа парать;

—Атттатăр пулса ĕçлеме тытăпсан, епĕ бригадăри ĕçе лайăх йĕркеленĕ вĕрентĕм. Рабочисемпе калаçусем туса иртеретĕп. Манăн бригадăри рабочисем ĕçре хавасланса ĕçлеççĕ. Хавасласа, епĕ хам пурçăсра пыратăп.

Лайăх ĕçлес кăмăл сĕкленсех пырать. Ана сăвăнăçăлă та пуйăн пурнăç хăпарнăç. Манăн пурнăç куносенпе сĕкленсе пырать. 1929 çулта Вăрнарта фосфорит завочĕ тумалине пĕтĕм. Ку ыйтăр мана питĕ хĕрĕттеттĕрĕç. Епĕ завод фундаментне хывма пуçланă кунах—1929 çулхи июньĕн 23-мĕшĕнче завод тунă сĕрте ĕçлеме пуçларăм. Малтанхи вăхăтра çĕр алтнă, вăрман каснă сĕрте ĕçлерĕм. Унтан смазчик пултăм. Завод мана вĕрентнĕ çитĕнтерчĕ. 1932 çулта бригадир турĕç. Унтанпа пайанхи кунчченех бригадирта ĕçлетĕп. Пирĕн çĕршывра граждансен ĕçлев прави пур. Ана Сталинла Конституци çине ылттăн сапăллисемпе çырса хунă. Ак мĕншĕн пирĕн ĕçленĕсемĕн ĕçлес килет тата хаваслăх ĕçсе пырат,—тет Крышков йăтăлать.

И. Волков.

Комсомол çарĕ ӳсет

** ЙĔТĔРНЕ. Пушнарти Мичурин йăнăше тăракан колхоз сумĕнчи комсомол организацийĕ йăлашки вăхăтра хăйĕн ĕçне чылайăш лайăхлатрĕ. Комсомолецсем вĕренеççĕ, самрăксене те вĕрентеççĕ. Комсомолецсем пуçарнине драмкружок организацийĕнех, уйăхра 2 спектакль лартса парăççĕ. Çак ĕçсене туса иртернĕ хыççăн 30 çамрăк комсомол ретне кĕчĕç.

** ВĂРНАР. Кивĕ Шулханти комсомол организаци çамрăксем хушшинчи ĕçе лайăхлатнă хыççăн, 4 çамрăк комсомол ретне кĕчĕç. Халĕ татах икĕ çамрăк комсомола кĕме ыйту панă.

В. Григорьев.

** ИШЛЕЙ. Хăйăлакăссинчи туллимар вăтам шкулта 6 пионер комсомола кусрĕç. Вĕсенчен пĕри хĕрача.

** „Çĕнĕ хунав" колхоз сумĕнчи комсомол организацинче (Йĕтĕрне районĕ.) çак кунсенче 8 çамрăка комсомола илнĕ.

Тимофейев.

Тĕне хирĕç кĕрешме—çĕнĕ кадрсем

Январĕн 5-мĕшне 18-мĕш хушшинче Куславкка районĕнче тĕне хирĕç кĕрешекенсен курсе пуска иртрĕ. Курсран 23 çын вĕренсе тухрĕç. Вĕсенчен хĕрарăмсем 14 çын, арçынсем—9. Курсантсем хисепĕнче 2 стахановец, 18 колхозник, 2 служащи, пĕри килхуçи хĕрарăмĕ.

Курсра кăсăра заняти сем 104 сехет пулнă. Унĕкĕр пуçне физика кабинечĕн лабораторăлă занятийĕсенче опытсем туса кăтартнă. Электростанцине, Куславкка комбинат не коллективлăн — экскурсине кайнă, „Праздник святого Иоргена" кинокартинă курнă.

Вĕреннĕ хушăра курсантсем хăлăх хушшинче тĕне хирĕне 10 лекцу иртернĕ, вăл калăçусенче 250 çын пулнă.

Исайева.

Хĕрлĕ Çарпа Тинĕс-Çар флочĕн 20 çулхи йубилейĕне умĕн

Хамăр пĕлӳве хăпартатпăр

Епĕр, Чăваш республикинчен килнĕ красноармейецсем, 16 çамрăк пĕрле пурăнатпăр. Хамăр вăйпа чăваш хăрăк организацийĕрĕмĕр. Хĕрлĕ Çарпа Тинĕс-Çар флочĕ 20 çул тултарнă кун çитенĕ çинче чăваш хорĕн пултарулăхне кăтартатпăр. Хора Шупашкарти академи театрĕнчен çара килнĕ Терентьева-Комиссаровăн йулташсем йĕртсе пыраççĕ.

Кашни кунах пирĕн Ленин кĕтесне 18 тĕслĕ хăçат-журнал килсе тăрать. Унсăр пуçне кашни красноармейец хăй тĕллĕн икĕ ежемпăртан кайа мар хăçат-журнал çырăнса илет.

Хамăрăн библиотекă пур. Кунта илемлĕ литературăпа тата политикăпа вĕрентмели учебниксем нумай. Кашни красноармейец „Хурçă йепле хĕрнĕ", „Чапаев", „Разгром", „Тихий Дон", „Хлеб", „Петр 1-ĕ" т. ыт. илемлĕ литературăсене вулать.

Хамăрăн политикăла пĕлӳве хăпартса пыратпăр. Парти историне тата хамăр çĕршыва вĕрентмели кружоксем организацилеремĕр.

Канмали кунсенче йăланах йĕлĕртĕпе тата конькипе тĕрлĕрен спорт кăлама, оборонă йӳррисем йурлама, физкультурă вăййисем вылăма вĕрентеççĕ.

Пĕтти йăлсенче тӳ оборонă ĕçне вăй-латпăр. Йăнăвар уйăхĕнче Наратчакки-нче 13 çын, Амачкинра 9, Шĕнерпуçĕнче 13 çын осоавиахим ретне илсе, çĕнĕрен осоавиахим пуçламăш организацийĕсем турĕç.

Иртнĕ уйăхра Осоавиахим членĕсенчен ПВХО значокне 117 çын, Ворошилов пек тĕл перекенсен значокне 51 çын илчĕç.

В .Сидйаков.

Лекцисем вуласа параççĕ

ВĂРНАР. Районра чылай Осоавиахим организацийĕсем Хĕрлĕ Çарпа Тинĕс Çар флочĕ 20 çул тултарнă куна хăтĕрленме тытăнчĕç. Нурăс педучилищинчи Осоавиахим организацийĕ членĕсем уйăва кĕтсе илес тĕлĕшпе пĕр-пĕрин хушшине ăмăрту пуçарса янĕç. Вĕсем „ПВХО" значок нормине пама хатĕрленсе çитнĕ. Уйăв тĕлне Ворошиловла тĕл перекенсен значокне кашни илме тăрăшаççĕ. Туллимар вăтам шкулта вĕренекенсем „ГСО" значокĕн нормисене пама тытăнчĕç. Осоавиахим организацийĕ лайăх ĕçлесе пынине кура çак кунсенче 40 член çĕнĕрен хутшăнчĕç.

Уйăва лайăх хатĕрленсе кĕтсе илес тĕлĕшпе хатĕрлев пунктĕнчи тата Пăвайлăнчи Осоавиахим организацийĕсем колхозниксене оборонă çинчен лекцисем вуласа параççĕ.

Н. Козлов.

20 инструктор вĕрентсе кăлараççĕ

Осоавиахимăн Шупашкар хула совечĕ Рабочисемне Хресченсен Хĕрлĕ Çарĕне Тинĕс-Çар флочĕ çирĕм çул тултарнă куна çитнĕçĕм тунипе кĕтсе илме хатĕрленет. Хулара Осоавиахим организацийĕсем пурĕ 45 шутланаççĕ. Вĕсем кашни ĕçех ăмăртса ĕçлеççĕ. Хулари çамрăксем хушшинче Ворошиловла тĕл перекенсем хатĕрлесси хĕрулĕн пуçса пырать. Февралĕн 23 мĕшĕ тĕлне ПВХО ĕçĕпе ĕçлеме 20 инструктор вĕрентсе кăлараççĕ.

А. Нестеров.

Çитĕннисене хутла вĕрентме тăрăшмаççĕ

ССР Сойузĕн Халăх Комиссăрĕсен Совечĕпе ПСК(б)П Тĕнкомĕ 1936 çулта январĕн 16 мĕшĕнче „Хут пĕлменлĕхе пĕтереççĕ" сакăл пĕлекенсем хушшинче ĕçлесси çинчен" калăрнă постановленийĕпе пуçăлас май, ЧАССР Халăх Комиссăрĕсен Совечĕпе ПСК(б)П Обкомĕ Чăваш республикинче граждансене 50 çулхи таран пурне те вĕрентсе хутла пĕлекен тăвас, тесе йышăнăнччĕ. Анчах нумай йăлсовет-сенче вăл решенисене пурнăçламаççĕ-ха, хăшпĕр йăлсоветсем вăл ĕç ре хăйсем чăрмантарса пыраççĕ.

Редакцине килекен чылай ĕçĕлакорсен çырăвĕсем çитĕннисене хутла вĕрентес ĕç чылай вырăнсенче йăнăх тăнăн çинчен-калаççĕ.

Йăрандайкин йăлкор çырса пĕлтернĕ тăрăх, Мăн Йĕкĕрте (Йĕтĕрне р-нĕ) çитĕннисене вĕрентес ĕç хăй тĕллĕн пулса пырасса шаннă. Йăлсоветра ĕçлекенсем хутла пĕлменнисемне сахал пĕлекенсен йышне пайăнхи куна çитсе те шута илсе тухман. Вĕсен шучĕ пысăк, 32 çынтан та иртет.

Чылай çĕртре çитĕннисен шкулĕсем çителĕксĕр ĕçлесе пыраймаççĕ. Муркар (Куславкка р-нĕ) йăлсоветĕнче хутпĕлменнисем 48 çынна йăхан. Вĕсене вĕрентме пуçăнам пекки çук. Вĕренекенсем çуремеллисе шкул ĕçлеме пăрахрĕ, тесе çыраç Иеремейев йул. Ку вăл хут пĕлменнисемне сахал пĕлекенсем вĕрентӳне тăтăшах çуреччĕр тесе массăлă-политикăлă ăнлантару ĕçне туса пыманинчен килет.

Йĕшкилтре (Шăхасан р.) хутла пĕлменнисемне сахал пĕлекенсем 45 çын шутланаççĕ. Вĕсене вĕрентме йăлта пур услови те пур. Ĕçре колхоз председателĕ А. Петров çеç чăрмантарăç. Хутпĕлменнисене вĕрентес ыйтупа пынă учителесене вăл киревсĕр сăмахсемпе вăрçса кăларса йăнисем те пулна. Халĕ ĕнтĕ ку ĕç çине никам та çăвăрăнса пăхмасть, тесе çырса пĕлтерет корреспондент. Çитĕннисене вĕрентес ĕç, уйрăмăнах, Пысăк-Чăраш (Çĕрпу р.) йăлсоветĕнче йăнăх тăрать. Йăлсоветĕнче хутла пĕлменнисемпе сахал пĕлекенсем 80 çынран та иртеççĕ. Йăлсовет председателĕ Орешкин шкул вăлăн çурт тупса памасть. Вӳдженран уйăрăнă укçа-тенкĕне те расхутламасăр тăрать. Çырмали хутсем, букварсем, красин илсе паман.

Çитĕннисене вĕрентес ĕç чылай вырăнсенче йăлма çук йăнăх тăрать. Чи малтанах ку ĕçре районсенчи çутĕç пайĕн работникĕсем айăлта. Нихăш районта та çутĕç пайĕнче ĕçлекенсем çитĕннисен шкулне йĕркелеççĕ йăрассине çителĕклĕ ĕçлемесе, йĕртсе пымаççĕ.

Асăннă çитменлĕхсене кĕске вăхăтрах пĕтерсе, пурне те хутла вĕрентесшишĕн кĕрешмелле.

Вăрнарсем вĕрентме васкамаççĕ

Вăрнар районĕнче хутла пĕлмен-нисемпе сахал пĕлекенсен шучĕ пысăк, февралĕн 2-мĕшне 2590 çынна йăхăн шутланаç. Весенчен кăçал 602 çынне çеç вĕрентме тытăннă-ха. Çитĕннисене вĕрентес ĕнĕпе райçутĕç пайĕн инспекторĕ Сергеев вуçех те ĕçлемест. „Епĕр пĕр çултах мĕн пур хутла пĕлменнисене вĕрентсе йăлăрма пултăрайăмастăпăр. Çăвăнна та сахалăпăр çеç вĕрентме тытăнатпăр. Кăçал 2590 çынтан çурринне вĕрентсе кăларсан та çитетчĕ", тет вăл.

Тĕлĕнмелле. Кăçалах мĕн пур хутпĕлменлĕхе пĕтерсен, тепĕр çулта хăйне ĕçлеме ĕç йулас мартан хăраса ӳкнĕ мĕн Сергейев.

Акă Упнер йăленчех хутла пĕлменнисем 46 çын. Вĕсенчен нихăçне те вĕрентме тытăмăнăн. Ку йăлта туллимар вăтам шкул, вулав çурчĕ, комсомол пуçламăш организацин пур. Мĕн чухлĕ активăн! Анчах хутла пĕлменнисене вĕрентес ĕçне нихăш организаци те нитеслесленмест.

Е. Карташов.

Лайăх ĕçлемеле

Ĕçсыннисем пуйăн та куçăралă пурнăçпа пурăнни промысла кооперации умне пысăк та ответлă задачăсем лартать. Промысла кооперацин пурнăçра куллен кирлĕ таварсем йышлăн кăлармала, атă-пушмак, тумтирсем çĕлессине тата йусассине организацилемеле.

Çак задачăсене пурнăçа кĕртессипе Чăвашпромсойуз пĕрлештерĕсе тăракан ертелсем иккĕмĕш пăтăтелĕкĕ çулленче чылай ӳсĕмсем тунă. Иккĕмĕш пăтăтелĕкĕ умĕн 43 ертел 3.151 алăстаçа пĕрлештерсе тăнă пулсан, хальхи вăхăтра 74 ертел 5.600 алăстаçа пĕрлештерсе тăрать. Членсен хисепĕ çулсерен ертелсене хуçалăх йĕнчен вăйлатма, çавна мăй продукци кăларас хисепне ӳстерме пулăшрĕ. 1932 çулта пĕтĕмĕ 6 021,55 пин тенкĕлĕх продукци кăларнă пулсан, 1937 çулта 23.103 пин тенкĕлĕх кăларнă. Вăл шутран куллен кирлĕ таварсем 15.497 пин тенкĕлĕх шутланаç.

Продукци кăларасси вырăнти чĕрĕ таварсем çинче çĕнĕ производствăсем организацилени тăрăх ӳссе пынă. Республикре кусĕкенсем, тумесем, черепица тата ыт. продукцисем кăларакан предприятисем ĕçлеме тытăнчĕç. Улатăра талăкра 6 тонна пĕçерекен çăкăр завочĕ, 80 пин тенкĕ тăракан çăматсăм йăвалакан мастерской, Çĕрпӳре çуталăкра 9 мĕлӳн тӳмĕ кăлараканăн фабрикă т. ыт. те хута кĕнĕ. Çавăнпа пĕрлех кив тумтирсене, атă-пушмаксене йусас ĕç те хăвăртăн вăйланса пырать. Иккĕмĕш пăтăтелĕкăра çĕнĕ производствăсем, мастерскойсем тума 3.202, 2 пин тенкĕ укçа хывнă. Таварсем сутасси те ӳссех пырать.

Кунран кун ӳссе пыракан стахановла йăлăтма ĕç тухăçлăхне ӳстерме условисем туса пачĕ. Иртнĕ пилĕк çул хушшинче пĕр рабочи пуçне продукци туса кăларас план 145,2 процент ӳснĕ. Çавăнпа пĕрлех ĕç укçи çитĕнĕ те ӳсет. Пĕр ылăстаçăн ĕç укçине 1932 çултинче таналлатарсан 111,2 процент ӳснĕ.

Нумай ертелсен ĕç тухăçлăхне ӳстерес тĕлĕшпе, тавар пахалăхне лайăхлатас тата унăн хакне йăнăтерес тĕлĕшпе пысăк çитĕнӳсем тунă. Елĕк районĕнчи Çĕмĕрткассинчи ертел çулталăкри плана 121,8 процент, Вăрнар районĕнчи „Красный кустарь" ертел 195,2 процент тултарнă. Кунашкала ертелсем тата та нумай. Стахановла ĕçлекен алăстаçсен хисепĕ йышланса пырать.

Анчах та промысла кооперацийĕ пĕтĕмĕшне аван ĕçленĕ теме çук-ха. Вăл хăйĕн аллинче пулнă условисемпе мĕнле усă курнине тишкерес пăхсан, йĕрипен ӳссе пыни курăнать. Иккĕмĕш пăтăтелĕкĕ планĕ тăрăх Чăвашпромсойуз системин пур районсенчи алăстаçсене те ертелсене йăвăрттармала пулнă. Шанкăртамша Шăмăрша тата Трак районĕнчисене промсойуз системи халĕ те-пырса кĕмĕн-хă. Çĕнĕ производствăсем организацилесси йĕнĕпе те мухтанмали çук. Хими, строительствăпа материалĕсем тăвакан промышленнăйсем сӳрекĕн сарăлса пыраççĕ. Механизацине усă кураççи те çителĕксĕр. Производствăсене механизацилесси сине тивĕçлине çавăрăнса пăхман.

Уйрăмăнах куллен кирлĕ таварсем кăларассине пысăк йĕркесĕрлĕхсем пулаççĕ. Чăнах та пĕтĕмĕшне илсен, куллен кирлĕ таварсем кăларас плана тултарнă. Анчах плана тултарасси уйрăм таварсем кăларас шутпа çеç пулнă. Чи кирлĕ таварсем: строительствă материалĕсем, çипрен çыхса тунă товар кăларасси начар пырать. Ку ĕнтĕ промсойуз руководителĕсем ĕçсыннисен кулленхи ыйтăвĕсене хисепе илме вĕренсе çитменни, йĕртсе пыма пĕлменни çинчен калать.

Чăвашпромсойуз умĕнче кăсал тата та пысăкрах задачăсем тăраççĕ. 27.872 пин тенкĕлĕх продукци туса кăлармала. Ĕç тухăçлăхне 4 процент ӳстермеле, продукци хакне 8,4 процент йăнăтмеле. Кусем ертелсенчен пуçласа промсойуз патне çи-йĕх ĕçре болăшевикла çирĕп йĕрке тума стахановла йухăма кунран кун вăйлатса пыма вăйăтаççĕ. Промсойуз тата ертел руководителĕсем иртнĕ çулхи ĕçсене тĕлĕн тишкерĕç тухса, кăçал пур ĕнĕпне те ăнăçлă ĕçлесе пыма çирĕп йĕркеесем тумала.

М. Т.

Канашта Шупашкар хушшинчи чукунçул строителстви

53-мĕш километртта çĕр ĕçне туса пĕтернĕ

Трак районĕнчи колхозниксемпе колхозницăсем Канаш—Шупашкар чукунçул строителствинче ССР Сойуз Аслă Совечĕн пĕрремĕш Çĕççинĕ пынă вăхăтра ĕçлеме тытăнчĕç. Весем тăрăшса хастарлăх ĕçленипе 13 кун ĕçленĕ хыççăнах Чăваш АССР Халăх Комиссăрĕсен Совечĕн кусса сӳрекен Хĕрлĕ йалавне илме тивĕçлĕ пулчĕç.

Хĕрлĕ йалав илни колхозниксемне колхозницăсем ĕçлес активлăхне тата та çĕклерĕ. Колхозсем хăйсен планне тултарнă хыççăн та строительствăрах ĕçлеме йулчĕç. Вĕсен ĕçĕнче пĕр-пĕринне ăмăртса ĕçлесси хисеплле Трак районĕнчи колхозсем февралĕн 4-мĕшĕ тĕлне 3 пин кубла метр йӳр тасатса 6 пин кубла метр çĕр чавса купаласа, 53-мĕш километрта тумали çĕр ĕçне пурнăçа кĕртрĕç.

Тракçем халĕ те „хамăр илнĕ обязательствăсене пурнăçа кĕртрĕмĕр", тесе лăпланса ларамаççĕ. 53-мĕш километрта ĕçленĕ бригадăсем, уйрăм колхозниксем 51-мĕш километра, Ишлей районне пулăшма кӳрĕç. Февралĕн 4-мĕшĕнче ку участкăра Трак районĕнчи колхозсенчен çуранисем 120 çын, лашапа ĕçленĕсем 32 çын ĕçленĕ.

— Чукунçул хамăрăн пурнăçа çĕклеме май парать. Апла пулсан ăна хамăрăннах тумала, тесçĕ строителствăра ĕçлекенсем.

Трак районĕ чукунçул строителствинче ĕçлессине лайăх тĕслĕхсем пачĕ. Колхозниксене чукунçул çине организациленĕ, вĕсем хушшинче ĕçленĕ чухнехи опытсемне умра тăракан ыйтăсене тишкерес пурнăçа кĕртессишĕн кĕрешнĕ çĕрте усă курмала.

Закамский.

Лини хывасси мĕнле пырать

Лини хывакан бригадăсем Мăн Сăвал кĕпĕрĕ патне çывхарса пыраççĕ. Февралĕн 7-мĕшĕ тĕлне 40,4 километр тăршшĕ лини хывнă. Кĕпĕр патне çитичченех тата 11 километр йулнă. Ку хушăра лини хывассине 58-мĕш километрти çырма çарса тăма пултарать. Çавăнпа ку çырмара клеткăсем хывассине хăвăртăн туса çитермеле. Кун çине строителствă руководителĕсен хыттăн çавăрăнса пăхмала.

Февралĕн 6-мĕшĕнче строителствăра Трак районĕнчен çуранисем 74 çын, лашапа ĕçлекенсем 24 çын, Çĕрпӳ районĕнчен çуранисем 88 çын, лашапа ĕçлекенсем 27 çын тата Ишлей районĕнче çуранисем 206 çын, лашалисем 55 çын ĕçленĕ. Колхозсем ĕçленине февралĕн 7-мĕшĕ тĕлне 14171 кубла метр, „ЛК" екскаватăр ĕçленине 2174 кубла метр çĕр чавса купалана. Малтан тумали çĕр ĕçĕнчен тата пин кубла метра йăхăн çĕр чавса купаласси çеç йулнă.

Хальхи вăхăтра Канашра Мăн Сăвал шывĕ урлă хывмали кĕпĕр фермисене пухаççĕ. Вĕсене лини хывакан бригадăсем кĕпĕр патне çитнĕ çĕре пĕтĕмпех хатĕрлесе çитересçĕ.

Колхозниксем кондуктор пулма вĕренеççĕ

Вăрман патĕнче колхозниксен ушкăнĕсем хальçеç хывнă чукунçул çинчи йура тасатаççĕ. Вĕсенчен инçе мар чукунçул саракан колонна ĕçлет. Сутăлса тăракан паровоз хуллен малала пырат.

Колхозниксем лини хывассине пĕр чарăнусăр илес пыма условисем туса парассишĕн кĕрешеççĕ.

Шкул йăпах ĕçлет

Çĕнĕял Ойкасра (Шупашкар р.) иртнĕ çулта çитĕннисен—7 çул вĕренмели шкулĕ уçăлчĕ. Иртнĕ вĕренӳ çулĕнче шкул директорĕ Соколов йулташ вĕренӳ ĕçне ыван йĕркеленĕччĕ. Кăçал шкул директорĕ пулса ĕçлеме райçутĕç пайĕ Михайлова хушрĕ. Вăл ĕçлеме тытăннăранпа шкулти ĕçсем пĕтĕмпех йăпăхрĕç. Шкула 22 çынтан та 12-мĕ кăна çӳреççĕ. Учебниксем çителĕксĕр.

Михайлов шкул ĕçне йĕркелесе-шĕн пĕрле тăрăшмасăр, унăнпа пулсăн, ĕçукçи кăна илсе пултăр.

Т. Федоров.

Германи правительстви составĕнче пысăк улшăнусем пулнă

Германире правительствă составĕнче пысăк улшăнусем тăвасси сиччен, çар, йытăçршыв, хуçалăх ĕçĕсĕн министерствисене урăхларатасси сиччен Гитлер пана официаллă распоряжение хăçат-журналсенче пичетлесе кăларнă. Çар, политикă тата хуçалăх ĕçĕсене йĕртсе пыракасине пурне те Гитлер хăй сине илнĕ.

Германин хĕспăшаллă вăйĕсене йĕртсе пыракасине те Гитлер хăй сине илнĕ. Çар министерствине урăхлатаççĕ. Çар министрĕ, фельдмаршалл Бломберг тата, çавăн главнокомандующийĕнче генерал Фрич „сывлăх начар" пирки отставка туснă.

Йытăçршыв ĕçĕсĕн министрне Нейрата та оставка кăларнă. Ун вырăнне йытăçршыв ĕçĕсĕн министрне Риббентропа лартнă. Çак вăхăтрах политикă министрне йĕртсе пыма „вăрттăн совет" туснă, унăн председательне Нейрата лартнă. Римри, Токиори, Венăри посолĕсене хăйĕсен вырăнĕсенчен чĕнсе илнĕ.

Хуçалăх министерствин отделĕсемĕн подотделĕсене пуринчен ытла çар специалисĕсене лартнă.

Йатарласа распоряжени кăларнă тăрăх, Бломбергпа Фричсер пуçне 14 аслă генерала ĕçрен хăтарнă, 49 генерала урăх ĕçе лартнă.

Англи хăçат-журналĕсем çĕнĕ улшăнусем тăвасси фашисла правительствăна арми хушшинче тавлашу тухиннăн килнĕ тесе çыпăçа пĕлтереççĕ. Хăçат-журналсем Германире пулнă „переворот" сиччен нумай сыраççĕ. Йулашки 10 кун хушшинче Гитлер темиçе хутчен те генералсемпе канашлăнă. Генералсем вĕсен шучĕпе Германине Италипе хушшинчи сăхăну ситĕлĕклĕ мар, Германин Испанири пăлхавçăсене пулăшассине чăмала мар, мĕншĕн тесен Франко çумĕнчи Германи советникĕсем Франкон вăрçа планне хăйсене кĕрдĕ пек тутарма пултараймасçĕ тесе калаçнă. Генералсем Германи-Англи тĕлĕшпĕне манкăмăллă политика пытса пынине те критиклеççĕ.

Генералсен позицийĕ мĕнле пулнине пĕлсенех Гитлер Фрич генерала арĕслеме приказ тăнă тесе сыраççĕ хăçатсем.

Англири политикă ĕçĕнче тăракан çынсем „Германи правительствинче тунă улшăнусем çинчен сыра „Виççĕмĕш империн фасачĕ пур йĕнчен те çурăлать" тесе хаклаç. Çакă вăл Германире хирĕçусем пысаккине пĕтĕм тĕнче кăтартса параç тесе сыраç хăçат.

* * *

Официаллă пĕтĕрӳ тăрăх „сывлăх начар" пирки отставка тухнă Германин çар министрĕ Бломберг халĕ Каприре (Италире) пурăнать. Чехословаки хăçачĕсем сыра пĕлтернĕ тăрăх, Бломберг Германине тавăрăнма килĕшмен, Германин хĕспăшаллă вăйĕсене тĕрĕс мар организацилеменех тесе шутлатăн, тесе каланă. Хăçатсем Бломберг хăйне арĕслесе суда параçран хăранипе Берлина тавăрăнасшăн мар, тесе сыраççĕ.

(ТАСС).

Интервентсем Испани хресченĕсене çаратаççĕ

Испанири пăлхавçасем йышăнăнă районсенчен тарса пынисем пĕлтернĕ тăрăх, пăлхавçасен территорине Испани хресченĕсене пит нумайĕпне хăйсен çĕрĕсем çинчен хăвалаçа кăларса параççĕ. Çĕрсене „фашисла йĕрке сине ташманла пăхаççĕ тесе шутлакап" хресченсенчен туртса илеççĕ. Малагă, Кордова, Севильă, Уеҫвă провинцисенчи хресченсенчен 781 пин гектар çĕр туртса илнĕ. Кадикс провинцинче 20.354 пин вак карпăрлăхлă хуçадăхсенчен çĕрсене туртса илнĕ.

Хресченсенчен çĕрсене туртсе илесси Германине Италин çар наçăлынăксем тӳремĕн йĕртсе пынипе пулса пырать. Конфискацилене çĕр участкисене пурне те Германипе Итали сынисене панă.

(ТАСС).

Пиратсем Англин татах тепĕр пароходне путарнă

БАРСЕЛОНА, Февралĕн 4-мĕш (ТАСС). Пайан 6 сехет те 45 минутра, Барселонăран 20 милре кăнтăр-кĕвелтухăçнелле Италин ике гидропланĕ Глазко портĕнчен Барселонăна кăмăкпа пыракан „Альсира" ятлă Англи пароходĕ çине тапăннă. Пит вăлтан вĕсене пыракан гидроплансем пăхăнса пынă çине 5 бомба пăрахнă. Пароход çинчен 25 сынна пурне те çыранри службăн катерĕпе пулăçсем кимми çăлса хăварнă. Çавăн пекех тата Испани ĕçне хутшăнмала мар-тăвас ĕçпе ĕçлекен пĕтĕм тĕнчери комитет сĕнавçине—Англи сыннине хăтарнă.

Пароход çинчи Англи йăлăвĕ тата комитетăн контроль палли самолăтсем çинчен питĕ лайăх курăннă пулнă.

(ТАСС).

Йытăçршывсенче

★ Канадăн транспорт министрĕ Хау парламента вăрçакан çĕршывсене Канадăран хĕçпăшăлсем тата апат-çимĕç илсе кайма чаракан саккун пройекчĕ тăратнă. Парламент членĕ Макиннис сăвнашкалах Италие никел, пăхăр, алăуминии, хура тăхлан тата тимĕр-тăмăр йăма чарма сĕннĕ.

★ Сан-Доминго правительстви Доминго çарĕсем Гаити утравĕ çинче пурăнакан ĕçсĕр йăлăна 8.000 рабочине, ертнĕ сулхи октябĕр уйăхĕнче Сан-Доминго чикки урлă кăсăкаскерсене, вĕлĕрнĕсем 750 пин доллар компенсаци тӳлеме килĕшнĕ.

★ Король кăтартувĕ тăрăх Египет парламентне саланса йăнă. Сĕнĕ парламента, сĕнĕ суйлавсем хыççăн, апрелĕн 12-мĕшĕнче пуçăççĕ.

(ТАСС).

Çĕр айĕнчи гидростанци

Кăçал Колъск çурмаутравĕ çинче Нива йăуханшăн çинче çĕр айĕнчи гидростанци тăвассине тĕп ĕçсене туса иртерĕççĕ.

Пĕв-пе картлана йăуханшăн виçĕ километра йăхăн тăршшĕ тăсăлакан çĕр айĕнчи тоннелле кĕрет, унтан çӳлти канала тухăт. Куntан шыв пăрăхсем тăрăх çĕр айĕнче 45—80 метр тарăнăшĕнчи станци машинисем патне кайăт.

Турбинăсем ĕçлесе кăларнă шыв 2.800 метр тăршшĕлĕ иккĕмĕш тоннелле çӳлти канал тăрăх Шурпинĕс çине йăуса тухăт.

Çĕр айĕнчи гидростанцин вăхăвĕнче—150 пин киловаттлă пулăт.

(ТАСС).

Ачасем валăçи çĕнĕ кĕнекесем

Чăваш-сен Государствă Издательстви пуçламĕшне тӳлимар вăтам шкулсенчи библиотекăсем валăçи нумай кĕнекесем кăларăт. Халăхи писатăля Толстой сырна „Филипок" ятлă кĕнеке, Мамин-Сибиряккăн—„Кавак мăй" Ромен Роллăнăн—„Жан Кристов", Чехо-вăн—„Хушка сăмка", Уйăн—„Çĕнĕхнир", Гриммсем сырнă „Пăмăкесем" ятлă кĕнекесем пичетленсе тухрĕç.

С. Воробйов

Йĕлтĕрçĕсен ăмăртувĕ

Енеш-кассинчи (Трак р.) чăпта ăнăшăнчĕ. Вăл 10 килом тра 1 сехет те 5 çекундăра чупса çитрĕ. Хĕрарăмсенчен малти вырăна Кудрăшаевă йăуташ ăнăшăнчĕ. Вăл 3 километра 21 минутра чупса çитрĕ.

Р. Филиппов.

Библиотекă çителĕклĕ ĕçлесе пыраймастăр

Сурăкине кăтартудăн хатĕрленсе пĕрре ĕлĕк ĕçре библиотекăсене вулав сувăçем пысăк вырăн йышăнаççĕ. Çак залчăна Вăрнар районĕнчи чылай енолне текăсенче ĕçлекенсемпе вулав сурт пуçăлăçем ăнланса илес, хăйсен ĕçĕсенпе масăна таччăн сыхăнса тăма тытăнăçĕ.

Чапаев ячĕпе çăвакан колхоз сумĕнчи вулав сурчĕн пуçлăхĕ, вăлах библиотекăр, Кривлов йăтăнăн сурăкине хăçатсемĕсĕр ĕçре хĕрĕсех ĕçлет. Вулав сурчĕ çумĕнче стена хăçачĕ йĕркеле тухса тăрат, çавăн тырăлинăн, кĕрешсе ĕçре колхоза пулăшат. Хăçатра уйăрăм организацисенчи колхозниксене стахановецсен паха ĕçĕсене тăтăшах сутатса пырăççĕ. Вулав сурчĕ çумĕнче агрокружок ĕçлет. Кружокра 42 сын вĕрентĕç. Занятисем планпа пулса пырăççĕ.

Сăпăл пекех Тӳлăкас Мăрăтри, Уппертă, Айкăпри вулав сурчĕсем те авăн ĕçлесе пыраççĕ.

Районри библиотекă начăр ĕçлесе пырăт-ха. Библиотекăра пĕтĕмĕ 4039 кĕнеке. Анчах художествăлă литературăпа йăлăхсăлăх ĕçĕсем çинчен калакан ĕçĕсем сахал. Уйрăмăнах вулакансем çав ĕçĕнчи литературăсене вулаçмăн.

Библиотекăран кĕнекесем илсе вулас-кăмăл çулталăк çӳлех пырать. Çĕнĕрен çулталăк пуçланнă хыççăн 1 çурла çĕртен пуçласа 1 çĕртмĕ таранах 436 сын ĕçе илсе вулакăн кĕнекесем илнĕ. Çавăнпа та библиотекăра ĕçлекенсем 600 сынна çитрĕç.

Библиотекă хăçат-журналĕсем 1144 тенкĕлĕх сыпăнса ĕçлет. Апла пулсан-та вулакăнсен залĕпе-нĕрер номер „Красная Чувашия" хăçатпа „Çăвăн Коммунĕ" хăçатăсемĕр пуçне урăх нимĕнле хăçата та илтмĕç-çук.

Районри библиотекă йăлăнчăн библиотекăсемпе сителĕклĕр ĕçлет. Вĕсĕн ĕçре пулăшмаçĕ. Районти 34 библиотекăран та нумайăшĕ çулталăк пуçласа ĕçлеми. Библиотекăсем ĕçĕсене пĕтĕмпех йухăнтарăмăн. Кĕнекесене шута илмели журнал пулман пирки, районри библиотекă пайăпăн куçна хăй йăлти куçса çӳрекен библиотекă мĕн чухлĕ кĕнеке илнине, илнĕ кĕнекесене кайăла тавăрса пани-памăнине пĕлмест. Районри культурăпа çурчĕн директорĕ Соломйĕн йăлтăн та районпи-отекăн ĕçĕсене интересленмест.

Пур колхозăсем-пе çурăкине хĕрсех хăтăрленеççĕ. Ку ĕçсен библиотекăпа хайăкка тăрса йăлмала мар, вĕсен халăх ыйтăкăн кĕнекесене вăхăтра тупса памала.

Ст. Улангай.

Литературă вечĕрĕ

Вырăс халăхĕн аслă поечĕ А. С. Пушкăн илнĕ 101 çул тулăпăн йăна, февралĕн 6-мĕшĕнче, Шупашкарти Педагогăкăра литературă вечĕрĕ пулса иртрĕ.

Пушкăнăн пĕркĕлĕ шухăшĕпе çирĕп тăракаç кĕрĕлĕ сăвăсем ĕлĕк ĕçлаканăн сарлака массăн хушшинче тинĕсенче сăрăлаймăн, пенăурă пăчланатăр. Пушкăн пĕрĕе шухăш сĕршăвра çеç мĕнпур ĕçхăлăхăн ăнăш поечĕ пулса тăчĕ. Пĕтĕр-рăл вилнĕ 100 çул тулăпăнче аслă совет сĕршăвĕчĕ халăхăсем пысăк ăнăш туса пăлла турĕç. Пушкăн произведенисĕсене вулаçăсем пирĕн телейлĕ сĕршăвра пуйăн та культурăпа шучăпа савăнаса пурăнакăн ĕçĕсшăнне куçăран куç ĕçеп пыраç. Пушкăнăн пуçăй сăвăнсене халăх хушшинче йăраççĕ.

Пушкăна çĕнĕ самаэнара пурăнакан халăхсем мĕн пек йăратни Педъкафара пулса иртнĕ вечĕрте та питĕ лайăх куçăннă.

Пушкăн ячĕпе организацилене вечĕра рабфак студенчĕсем çеç мар, шăтăкăнсенчен те (Комгосхимăн, Пединститут-ăнчĕçе.

курсенчен т. ыт.) студенсем пуçăй пулăнчĕç.

Вечĕр вĕçĕ пайăл пулчĕ.

Малтан вырăс чĕлхине литературине вĕрентекен А. Б. Васпайева йăлтăн Пушкăнăн пурăнăçне литературăлă пуçтарулăхĕ çинчен доклад туса пачĕ.

Икĕкĕмĕн пайра литературă кружокĕн членĕсемпе шăтăкăнсен аслă поетăн сăвăсисене туса калаçрĕç. Юр Васильев йĕртсе пынипе Пушкăн сăвăсисем тăрăх сырăй йăрăсене тата шăтăкăнсен йăрăсене те йăрласа пачĕ.

Драмкружок Пушкăн сырнă „Цыгане" тата „Братья разбойники" поэмăсене выляса пачĕ.

Анчах купта чăваш совет писателĕсен Союзĕн правленийĕн ответсăрăлăхне палăртса хăвармала. Литкружок шăтăпне писателсен Союзĕн правленийĕ вечĕра поетсем йăна пулăнччĕ. Анчах поетсемсĕн вечĕрта Усли Василей çеç пулчĕ. Вăл икĕ сăвă вуласа пачĕ.

В. Михайлов.
А. Нестеров.

Йуратса вулатпăр

Ентĕ „Чăваш Коммунĕ" хăçат илсе тăратăп. Вулана хыççăн пур номĕрсене те пуçтарса пыратăп. Кашни кунăх ман тата Ленинградри институтсенче вĕренекен чăваш çамрăкĕсем нуçтарăнса хăвăр чăваш хăçатне пысăк интереспа вулаççĕ. „Чăвăш Коммунĕ" хăçат пире хамăр çуралса ӳснĕ чăваш çĕршывĕн пурнăçне, унта колхоз йухă мĕпе промышленнăç ӳссе пынине, Канашпа Шупашкар хушшинчи чукунçул хывас ĕç мĕнле пынине тата ыттн пурнăçра пулса пыванкан çĕнĕ хăнăрсене те пĕлтерсе тăрат. Ентĕр хамăр çĕршыва манмастпăр.

Студент—А. Николайев.

Çамрăк купăçăн

А. Скрипин Пушкартн туллимар вăтам шкулта вĕренет. Вăл 14 çул тултарса 15 çине çеç кайнă. Çамрăк пулăм те хăйĕн пултарулăхне катăртат. Вăл хут купăспа 50 кĕвĕ калама пĕлет. Вечерсенче актив-лăн хутшăнат. Колхозниксене илемлĕ кĕвĕсем выляса парса савăнтарат. Шкулта стена хасăчĕ валăçи ӳкерчĕксем, плакатсем туса парат.

КĔСКЕН

Йанвар уйăхĕнче Патăрьел районĕнче агитаторсен икĕ ернеллĕ курсĕ пулса иртрĕ. Курсра 24 сын вĕренчĕç. ССР Союзĕн Аслă Совет суйлăв кампанийне вĕсем пурте агитаторсем пулса ĕçленĕ. Хăй вĕсем йăлсене массăсем хушшинче агитаци ĕçне туса пыраççĕ.

В. Исайев

Нăрвашри (Тăвай р.) „Красная Чувашия" колхозра колхоз активĕпе йăлти тулликмăр вăтам шкулти учителсем пуçарнипе турăсăрсен йăчейки организацилерĕç. Йăчейкăна 53 сын сырăнчĕç.

К. Лазарев.

Терлĕмеçри „Коммунар" колхозра (Куславкка р.) Йевдокийа Прохоровă колхозниçăн ĕни виçĕ пăру пăруласа панă. Иккĕмĕш—тына, пĕри—вăкăр. Халĕ виççĕмĕш те сывах пурăнаççĕ.

И. Сидоркин.

Упнер йăлăнчи çамрăксем (Вĕрнар р.) çак кунсенче вулав сурчĕ çумĕнче литературă кружокĕ организацилерĕç.

Кружок уйăха пĕрре „Хунав" журнал кăларса тăма пуçлать.

Н. Козлов

Культурă ӳсет

Кăçал Шăпалтра (Вăрнар р.) çĕнĕ вулав сурчĕ уçрĕç. Вулав сурчĕ илемлĕ те таса. Стенасем çине партипе правительствă руководителĕсен портречĕсем, лозунгсемпе плакатсем çакнă. Вулав сурчĕ валăçи йăлеовецĕ кĕнекесем ситĕлĕклĕ илнĕ. Колхозниксемпе йединолични-ксем вăхăтра усăлла иртреççĕ, биллиард, домино, шашка-шахматăла выляççĕ, тĕрлĕрен хăçат-журнал вулаççĕ.

Халĕ вулав сурчĕ çумĕнче „Çĕнĕ çул" ятлă стена хасăчĕ тухса тăма тытăнчĕ. Хăçатра колхозниксен пуйан пурнăçпа пурăнăнине, колхоз сурăкине мĕнле хатĕрленсе пынине сутатса пыраççĕ.

А. Шмелев

Партколлеги пĕлтерни

ПСК(б)П Тĕрĕмĕ çумĕнчи Партий Контроль Комиссийăн ЧАССРеспубликăнчи уполномочённăйĕнче çумĕнчи Парти Коллеги сакна пĕлтерет.

Сымкин, Терентьев тата Ишевский йăватăсен ĕçĕнче тăпăнала ĕçленĕ, пулман „Красный Чăваш" тата „Чăваш Коммуне" хăçатĕнче çапăн пек сырна пулнăшăн, вĕсене Партколлеги парти ретĕнчех хăвармала туне. Сымкина, Терентьева тата Ишевскине, хăйсен ĕçĕнче политикăла тимĕрлĕхле пулăнăшăн, ПСК(б)П 1-мĕшĕнчи кандидата кусарăнă.

Партколлеги.

„Ленин в Октябре" фильма 7.500 сын курнă

Çак кунсенче Вăрнарта тăвăлнă кун хушши „Ленин в Октябре" фильм кăтартрĕç. Кинокартинăна Вăрнарти ĕçсăмнисем çеç мар, тата йăлсенчи колхозниксем те нумай пырса курчĕç. Тăвăтă кун хушшинче „Ленин в Октябре" фильма 7.500 сын курнă.

Н. К.

Пулни-иртнисем

Выльăх вăрриснĕ тытнă. Петр Сергеевич Ишакова Дмитрий Васильевич Васильев (Шурпа йăлĕнчен, Ишлей рай.) нумай вăхăт хушши выльăх вăрласа пурăннă. Колхозникеи выльăхсене вăрласа вĕсем инçетри пасарсене кайса сутнă. Халĕ Ишакова Васильева тытса арĕсленĕ.

Тӳрлетни

„Чăваш Коммунĕн" 30-мĕш номĕрĕнче (февралĕн 6-мĕш) пичетленсе тухнă «Парти членĕсем сине тимлĕн пăхмала» текен статйара Жуков йăлташа «Хула Комитет пленумĕн составĕнчен кăларнă» тени тĕрĕс мар. Жуков йăлташ Хула Комитет пленумĕнче тăман.

Отвртлă редактор ĕçĕсене тăвакаnĕ И. П. ПАВЛОВ—ПИНЕР.

Шупашкар хулинче ӳсĕрсемпе тата хулигансемпе кĕрешесси çинчен

Рабочисемпе Хресченсен тата Красноармейецсен депутатĕсен Шупашкар хула Совет президиумĕ йышăннă

обйавательнăй постановленин

Декабĕрĕн 19-мĕшĕ 1937 çул.

РСФСР Тĕпĕстăмомпне Халăх Комиссăрсен Совечĕ 1931 çулхи мартăн 30-мĕшĕнче вырăнти ĕстăвакан комитетсем обйавательнăй постановлени кăларасси çинчен йышăннă Положенин 4-мĕш статйи-йăн тăрăх, Шупашкар Хула Совет президиумĕ çапла йышăнать:

1. Общественăлă йĕркене хăрушăсăлăха сыхлама Шупашкар хули территорине саксене тума чарас:

а) ĕçĕр халăлĕн общественăлă вырăнсене, урама, сада тухма, театрсенче, кинотеатрсенче тата упреждениесене пулăма;

б) общественăлă йĕркесене пăсакан киреçĕр йăрăсем йăрлама, кăшкăраппама, памăс сăмахсемпе калаçма;

в) сыпсене хирĕç анăкăма тата хулиганла ĕçсем тума;

г) афишесене, плакатсене вистеме тата вĕсене кăтартса паман вырăнсенче сыпăтăрма чарас.

2. Хула Совечĕ уйăрăм резрешени памасăр ĕçмели спиртăл таваресене сутма йăрамасăлĕ.

3. Урамсенче ĕçĕр сыпсене тата ачапăчасене орех, ĕçмели спиртăл йăлалаесем сутма чарас.

4. Урамсенче, площадьсенче ĕçмели спиртăл таваресене сутма ирĕк панă киоскăсемпе ларăксенче сăрасемĕр пуçне орехсем ĕçме йăрамасăл.

5. Милици работникĕсем ĕçĕрсене, хулигансене тата общественăлă йĕркесене пăсакан ытти сыпсене те хăтлан, йĕркеçĕне пăсакан сыпна милици тытăмне илсе пыма милици работникĕсем ĕçсăмнисенчен пулăшу ыйтма пултарăççĕ.

6. Обйавательнăй постановленин 1 (а, б, в, г), 2, 3, 4-мĕш пунктсенне пăсакансене административлă йĕркене ответ тытарăççĕ—100 тенке сити штраф хуçăççĕ, ĕç пĕр уйăха сити йĕркеçĕр ĕçлетеççĕ, уйăм вăхăтра УК 74 ст. тăрăх уголовнăй ответ тыттарăççĕ.

7. Çак обйавательнăй постановленине мĕнле пурнăçланине пĕтĕмпех пăрас ĕçе милици органĕсем сине хурас.

Çак постановленине пурнăçа кӳртнĕ чух граждансен май килнĕ чух милици работникĕсене пулăшмала.

Çак кунсенчех обйавательнăй постановленин пичетленсе тухнă хыççăн вăя кĕрет, вăл Шупашкар хулин территорине икĕ сула пырать.

Шупашкар хула Совет председателĕн ĕçĕсене тăвакаnĕ **КАПЛИН.**

Шупашкар Хула Совет секретарĕн ĕçĕсене тăвакаnĕ **КОБОЗОВА.**

1938 с. февралĕн 17-мĕшĕнче
Куйбышев хулинче
ИККĔМĔШ ПĂТАТИЛЕТКА
(Тăваттăмĕш сулхи кăларăм)
займăн
УЛТТĂМĔШ
ТИРАЖĔ
ПУЛСА ИРТЕТ

ТИРАЖРА
МĔН ПУРĔ
1 мĕлйун та 60 пин
выигрыш 173 мĕлйун та
920 пин тенкĕлĕх тухăт.

Академи театрĕнче
Февралĕн 8-мĕшĕнче
Чăвашла спектакль
Н. Островский романĕ тăрăх
„ХУРÇА ЙЕПЛЕ ХĔРНĔ"
(4 пайлă, 16 картинăлă)
Режиссор К. И. ИВАНОВ лартать
Художник Ю. Н. САПОЖНИКОВ
Талон № 104. Абонемент № 1 талон № 4.

„Чăвашвăрманпром" тресчне
Вăрманпромхозсенче
йăлан ĕçлеме кирлĕ:
1. Грузлă автомашинăсеме сӳреме—шоферсем.
2. Авто ĕçне пĕлекен механиксем.
Шоферсене ĕçкуçки ĕç тăрăх, механиксене ставкă тăрăх паракçĕ.
Çак адресне ыйтмала: Шупашкар, Урицки урамĕ, 36, кадресен секторне.

„Чăваш коммунĕ" çыранса илмелн хаксем: 12 уйăха—30 т., 6 уйăха—15 т., 3 уйăха —7 т. 50 пус, 1 уйăха—2 т. 50 пус. Аксăрăвăсене кайăла памаççĕ.

Уполномоченный Чувашиздата № 67 Гор. Чебоксары, Типографии № 1 Чувашполитграфтреста. Заказ № 83. Тираж 15.500 62—94 см. 1—1 п. л.